

Vlaams
Parlement

vergadering **C2**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 28 september 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen voor het activeringsbeleid van VDAB door de verstrenging van de criteria voor 'passende dienstbetrekking' - 2718 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over sancties voor werkzoekenden die een jobaanbod weigeren - 2772 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toeleiding van werkzoekenden naar seizoensarbeid in de landbouwsector na de vervanging van PWA's door wijk-werken - 2763 (2016-2017)	8
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activering van 50-plussers - 2942 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers met betrekking tot de hertewerkstelling van 50-plussers - 2946 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstellingskansen van 50-plussers - 2963 (2016-2017)	12
Bijlage	18
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt - 2962 (2016-2017)	24
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een premie voor werkzoekenden om dichter bij potentiële arbeidsplaatsen te komen wonen - 2671 (2016-2017)	30
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het controleren van online zoekgedrag van werklozen door VDAB - 2802 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het screenen van het surfgedrag van werkzoekenden door VDAB - 2810 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van big data door VDAB - 2896 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het screenen van het surfgedrag van werkzoekenden door VDAB - 2965 (2016-2017)	35

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen voor het activeringsbeleid van VDAB door de verstrenging van de criteria voor 'passende dienstbetrekking'
– 2718 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over sancties voor werkzoekenden die een jobaanbod weigeren
– 2772 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ten laatste op 1 januari 2018 zal de definitie van 'passende dienstbetrekking' voor werkzoekenden worden uitgebreid naar 'het beschikken over de vereiste competenties'. Hiermee speelt de Federale Regering in op het activeringsbeleid van VDAB, dat meer maatgericht is geworden en derhalve rekening moet kunnen houden met de elders verworven competenties van de werkzoekenden.

De huidige definitie, die in de federale werkloosheidsreglementering van 1991 is bepaald, gaat nog te veel uit van een statisch arbeidsmodel. Hierbij moet een werknemer die zijn of haar job verliest per definitie worden toegeleid naar een nieuwe job die rechtstreeks in het verlengde ligt van wat hij of zij tot dan voor de kost heeft gedaan.

Voor VDAB biedt deze aanpassing heel wat nieuwe mogelijkheden inzake de bemiddeling en de activering van werkzoekenden. Ook voor de werkzoekenden is het een goede zaak. Zij kunnen sneller naar een nieuwe job worden toegeleid en kunnen op die manier de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen vermijden. De gemeenschap wint ook bij deze maatregel, aangezien tegenover het stijgend aantal vacatures een systematische afname van de werklozenpopulatie staat.

Daarnaast heeft de nieuwe regeling ook gevolgen voor het sanctioneringsbeleid, dat sinds kort in de handen van VDAB is. We kijken volop uit naar de goede resultaten van het actieplan inzake de sanctionering en controle. Met de nieuwe definitie zullen werkzoekenden sneller kunnen worden gesanctioneerd indien ze onvoldoende meewerken aan hun activering en te gemakkelijk jobaanbiedingen weigeren. Momenteel kan een werkzoekende ouder dan 30 jaar gedurende de eerste vijf jaar weigeren een job te aanvaarden die niet in de lijn van zijn of haar vorig beroep ligt. Voor werkzoekenden jonger dan 30 jaar is dat drie maanden. Vanaf 2018 wordt weigeren moeilijker. De definitie van de vereiste competenties is immers redelijk breed.

Minister, in welke mate heeft VDAB hinder ondervonden in de bemiddelingsopdracht omdat de huidige definitie van 'passende dienstbetrekking' onvoldoende rekening houdt met de elders verworven competenties? Op welke wijze zal VDAB het activeringsbeleid concreet aanpassen om de nieuwe definitie toe te passen? Hoe zal deze wijziging worden vertaald in het controle- en sanctioneringsbeleid van VDAB? Zal VDAB deze aanpassing duidelijk communiceren aan de werkgevers, zodat ze actief op het aangepast activeringsbeleid kunnen inspelen en niet blijven hangen in de focus op het arbeidsverleden en de behaalde diploma's van sollicitanten?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, aan de overkant van de straat hebben ze eindelijk ook het licht gezien. Tientallen jaren hebben we in Vlaanderen gesteld dat de voorgeschiedenis van de mensen en wat ze hebben gestudeerd, niet het wezenlijke punt is op de Vlaamse arbeidsmarkt. Wat wezenlijk is, is wat de mensen kunnen. Eindelijk heeft de Federale Regering met betrekking tot de zeer rigide arbeidswetgeving opnieuw een steen verlegd. Uw aanhoudende inspanningen loenen. Dat is zeer positief.

Mevrouw Talpe, u hebt het schitterend uitgelegd. Vanaf 2018 worden het periodes van, afhankelijk van de leeftijd, vijf of drie maanden. Dat heeft natuurlijk repercussies voor het Vlaamse opvolgingsbeleid. We hebben dat in deze commissie al meermaals besproken, met als orgelpunt een hoorzitting met VDAB. Toen hebben we van VDAB vernomen dat een nieuw actieplan zou worden uitgerold. Dat punt is door de raad van bestuur besproken.

Minister, wat zal op het terrein de aanpak zijn om de bemiddeling, de opvolging en de sanctionering vanuit een competentiegerichte aanpak vanaf 2018 effectief op te volgen? Hoe zit het met de verdere uitrol van het actieplan?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Ronse, zoals u al schitterend naar voren hebt gebracht, waren VDAB en ikzelf al lang vragende partij om de definitie van de 'passende dienstbetrekking' voor werkzoekenden aan te passen.

Mevrouw Talpe, we hebben natuurlijk niet op die aanpassing gewacht om de bemiddeling op een andere wijze aan te pakken. U weet dat. U zit ook al een aantal jaren in deze commissie. We screenen de competenties van de werkzoekenden al tijdens het bemiddelings- en opleidingsproces. We houden hiermee rekening op het ogenblik waarop we de werkzoekende een realistisch jobdoelwit voorstellen. Als de werkzoekende zelf een vooropgesteld jobdoelwit heeft, gaan we na of hij hiervoor de nodige competenties heeft of kan verwerven. Dat is een werkwijze die we al lang hanteren. Wat mij betreft, onderschrijft deze werkwijze de bestaande ambities van VDAB op het vlak van het competentiegerichte werken.

Mijnheer Ronse, ik zou durven stellen dat het initiatief aan de overkant, zoals u het hebt genoemd, de wetgeving wat meer in lijn brengt met de praktijken die we in Vlaanderen al jaren kennen.

Wat de controle- en sanctioneringsbevoegdheid betreft, is er wel een verschil. Tot nu toe was er een leemte. Indien een inbreuk werd vastgesteld, kon de werkzoekende niet naar de controledienst van VDAB worden doorverwezen. Indien een werkzoekende een dienstbetrekking weigerde die niet bij zijn aangeleerde of aanverwante beroepen aansloot, kon hij de dienstbetrekking weigeren. Nu worden competenties hierin opgenomen. Dit sluit perfect aan bij de aanpak van VDAB. We kunnen dit nauwgezet opvolgen.

De bemiddelingsopdracht moet niet worden aangepast en de controleopdracht moet wel worden aangepast. Dit betekent dat een doorverwijzing kan plaatsvinden indien iemand weigert in te gaan op een voorstel dat in functie van de competenties wel zou kunnen.

Ten aanzien van de werkgevers neemt VDAB met betrekking tot het competentiedenken zeker een sensibiliserende rol op zich. We proberen de werkgevers er al jaren van te overtuigen dit competentiedenken steeds meer in de jobdescripties op te nemen.

De aanpassing van de definitie bewijst dus ook voor de werkgevers het belang van competentiedenken en het weggaan van alleen kijken naar diploma's en cv's.

Dat is belangrijk. Ik denk dat de boodschap die VDAB geeft dankzij die wijziging in de wetgeving nog eens wordt versterkt.

Mijnheer Ronse, u had schriftelijk ook iets gevraagd over Voka Antwerpen. Ik heb uiteraard zelf een gesprek gevoerd met Voka Antwerpen. Zij reageerden eigenlijk nog zoals voor mei was gereageerd. Ik heb hen uitgelegd dat je met de zesde staatshervorming zoals die heeft plaatsgevonden, twee dingen kunt doen: gewoon de controle- en sanctioneringsbevoegdheid overnemen zoals die in het verleden federaal bestond of die integreren in de werking, zoals wij dat doen bij VDAB. Ik heb uitgelegd dat wij die controle en sanctionering meenemen in het bemiddelingsaspect, dat het in eerste instantie nog altijd de bedoeling blijft om de werkloze te helpen, te begeleiden naar een job, maar dat wie ervan wil profiteren en niet de bedoeling heeft om naar een job te gaan, natuurlijk moet kunnen worden gesanctioneerd. Door dat te integreren in de bemiddeling kan een waarschuwing eigenlijk al vroeger worden gegeven. Terwijl dat vroeger eigenlijk heel direct officieel moest, kan nu ook al informeel worden gezegd dat men toch een en ander moet beseffen enzovoort. Ik heb uitgelegd aan Voka dat dat dingen zijn die niet altijd in de statistieken meekomen, maar wel gebeuren.

Verder heb ik gezegd dat er wel nood aan is dat de bemiddelaars de klik krijgen dat ook dat sanctioneren nu in hun portefeuille zit, terwijl dat vroeger niet zo was, dat dat tijd vergt en dat we een actieplan hebben goedgekeurd, dat ik een beetje verbaasd was over hun reactie in de krant terwijl ze zelf dat actieplan mee hebben goedgekeurd, want ze zitten in de raad van bestuur van VDAB. Ze zeiden dan dat ze het resultaat op het terrein nog niet zagen, maar ze kenden de statistieken niet. De jongste statistieken hadden ze niet bekeken. We zien dat het actieplan ook resultaat heeft. Als we kijken naar het aantal transmissies die we hebben gedaan in 2016 en de eerste helft van 2017, dan zien we dat die kans om transmissies te doen ook daadwerkelijk wordt meegenomen door de bemiddelaars. We hebben 26.292 transmissies gehad in 2016, en in de eerste helft van 2017 hadden we er al 16.456, dus bijna 16.500. Als de tweede helft hetzelfde is, dan zitten we aan 33.000, wat toch merkkelijk meer is dan in 2016. Maar nogmaals, voor mij is sanctioneren niet de doelstelling van VDAB. De doelstelling is de bemiddeling, de opleiding, de begeleiding van de werkloze, en de sanctionering is het sluitstuk voor wie niet doet wat hij moet doen. Nota bene ook in Antwerpen waren de cijfers veel beter in 2017 dan in 2016. Dat wil ik ook nog meegeven.

Ten slotte heb ik Voka Antwerpen ook uitdrukkelijk gevraagd om mee te werken en wat meer feedback te geven. U kent die verhalen over mensen die aan werkgevers zeggen dat ze komen omdat ze moeten komen. Dan zeg ik: geef dat dan eens door, geef feedback, je kunt ons helpen en je kunt de werkloze helpen. Als die werkloze immers vier keer dezelfde VDAB-feedback krijgt, dan kunnen we die beter begeleiden. Ik vraag dus dat ze dat nu eens eindelijk zouden willen doen. Ook dat heb ik dus meegegeven, en ik hoop dat dat ook een aanzet is voor Voka Antwerpen, wat niet hetzelfde is als Voka Vlaanderen of Voka-VEV (Vlaams Economisch Verbond), om steeds meer die boodschap door te geven aan hun bedrijven.

Alles bij elkaar denk ik dat dat wat bemiddeling betreft niet veel verschil gaat geven. Ik ben blij dat de praktijk nu in de wetgeving wordt vertaald – op zich is dat altijd gezond –, en dat we daarbij sanctionering indien nodig kunnen meenemen lijkt me ook een goede zaak.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Die versoepeling van dat begrip zal volgens mij ook op de activering een positief effect hebben, want we kunnen nu ook gepast sanctioneren. Het sanctioneringsbeleid wordt nu aangepast aan de praktijk die al gaande is bij VDAB. VDAB is daar heel

enthousiast over, en u ook. De heer Fons Leroy heeft dat ook al duidelijk aangegeven, en terecht, uiteraard. Het is ook nodig, gezien de ontwikkelingen op onze arbeidsmarkt. We kennen een stijging van het aantal vacatures en ook een stijging van het aantal niet-ingevulde vacatures, dus op die manier kunnen we daar ook een hefboom creëren, zeker ook voor de oudere werklozen. Dat komt hier straks ook nog aan bod bij een andere vraag om uitleg. Die aanpassing kan ook wel kansen creëren voor die mensen op de arbeidsmarkt.

Anderzijds is het natuurlijk niet de bedoeling dat werkzoekenden zomaar alles zullen moeten aanvaarden wat wordt aangeboden. Ik stel het even overdreven: het is niet omdat een ingenieur regelmatig voor een groot publiek spreekt dat hij zomaar huis-aan-huis stofzuigers zou moeten verkopen. Ik denk dat dat niet de bedoeling is. Uiteindelijk zal het maatwerk van VDAB dat op een juiste en evenwichtige manier moeten omkaderen.

Er zit altijd een zekere mate van subjectiviteit in de beoordeling van de competenties. Zult u zich ter zake in eerste instantie op een bepaalde categorie van werkzoekenden richten, of zijn er bepaalde criteria die u zult hanteren om een kader te geven waaraan de consultants zich kunnen houden als het gaat over die passende dienstbetrekking en die uitbreiding naar de competenties?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Misschien eerst over die competenties. Minister, u zegt zeer duidelijk dat we aan ons bemiddelingstraject eigenlijk niet echt meer iets hoeven aan te passen, aangezien men op het terrein al op die manier werkt, dat het vooral over de controle zal gaan. Ter zake denk ik dat het belangrijk is dat VDAB bij transmissies waarbij het gaat over werkzoekenden die een job weigeren op basis van competenties, dienaangaande ook oormerkt, zodat we vanuit dit parlement, en u ook als minister, kunnen evalueren hoe werkzoekenden meegaan in dat beleid, hoeveel werkzoekenden er daadwerkelijk nog een job weigeren op basis van competenties. Het is belangrijk dat we dat weten.

Aansluitend bij collega Talpe: het zal inderdaad ook belangrijk zijn om voor een stuk een bijna-objectiveerbare norm te vinden als het gaat over de vraag over welke competenties een persoon beschikt die de bouwsteen zijn voor een bepaald type job, zodat er een bepaalde mate van rechtszekerheid is ter zake. Ik vermoed echter dat VDAB dat ook meeneemt.

Twee, ik heb een dubbel gevoel bij de cijfers die u citeert over de transmissies. Enerzijds wijst dat op het feit dat VDAB inderdaad alert is en dat actieplan goed doordruwt; anderzijds deel ik de mening dat de sancties geen doel op zich mogen zijn. Het feit dat er zoveel zijn, kan misschien wel wijzen op het feit dat er minder werkgelegenheid is bij de werkzoekenden die men op vandaag engageert. Dat moet alleszins nader worden onderzocht. Ofwel is het VDAB die actiever registreert, ofwel zijn het de werkzoekenden die minder geneigd zijn om aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Het is inderdaad toe te juichen dat de federale wetgeving zich ook ent op de nu gangbare praktijk om meer te gaan bemiddelen op basis van competenties dan louter op basis van diploma's. Het is daarbij natuurlijk van groot belang om die competenties goed in kaart te brengen. Een van de instrumenten om die competenties op een goede manier te registreren is het ervaringsbewijs. Uit het jaarverslag over de ervaringsbewijzen blijkt dat dat wat stilgevallen is, het ontwikkelen van beroepsprofielen. Er zouden ook testcentra hun erkenning hebben verloren wegens het gebrek aan dienstverlening.

Zal de focus terug op het competentiebeleid worden gelegd? Zou deze gelegenheid geen aanleiding kunnen zijn om wat extra initiatieven te nemen om de EVC's en het ervaringsbewijs terug een boost te geven?

Minister Philippe Muylers: Ik wil eerst reageren op die ingenieur die geen stofzuigers wil verkopen. Laat me duidelijk zijn, wat is de bedoeling met mijn competentiebeleid? Het is in het verleden ook altijd zo geweest dat de bemiddelaar de werkzoekenden op een aantal mogelijkheden wijst die hij anders misschien niet zou gezien hebben. Het is niet zo dat iemand omdat hij een job kan doen, hij die automatisch moet aanvaarden.

Zoals u zegt, mijnheer Ronse, waar dient het kader voor? Het is nooit een beoordeling op één punt alleen. Ik kan me best voorstellen dat iemand geschikt is om zonnepanelen te gaan installeren, ik zeg maar wat, maar daar om een of andere goede reden niet op wil ingaan. Dat kan best zijn, omdat de firma wat te ver ligt, of wat dan ook. Zo'n weigering of sanctionering bekijken, is altijd een totaal, een geheel. Het is nooit wegens het te weinig aanklikken, om al naar de volgende vraag te verwijzen, of omdat iemand één keer niet is ingegaan op een kans om te solliciteren. Het is een totaalpakket.

Als de bemiddelaar duidelijk het gevoel krijgt dat iemand niet werkwilbig is, dan volgen de sancties. Zoals ik zei, de sanctie is geen doel op zich, de sanctie dient om degenen die duidelijk de stap naar werk niet willen zetten eruit te krijgen, al hen te tonen dat het krijgen van een werkloosheidsuitkering hen verplicht om te zoeken naar een job. Dat is de combinatie. Ik heb nog zelden geweten dat dit op basis van één gegeven gebeurt. Het is heel moeilijk om de statistieken naar voren te brengen.

Laat ons duidelijk zijn, het is altijd een samenspel tussen bemiddelaar en werkzoekende. Dat geldt ook voor het online aanklikken, dat is juist hetzelfde, ik kom daar nog op terug. Het is altijd een samenspel tussen beide. Als die ingenieur die job echt niet ziet zitten probleem, als hij bijvoorbeeld ambetant wordt als hij aan een deur moet aanbellen, dan wordt dat aanvaard, dan wordt dat meegenomen. Maar als hij dit niet ziet zitten, dat niet ziet zitten en ook dat andere niet ziet zitten, dan kan er een probleem ontstaan. Begrijpt u wat ik wil zeggen? We moeten dat altijd in een geheel gaan zien.

Collega Talpe, het kader voor bemiddelaars is er rond competentie management. Ik denk dat je dat moet gaan bekijken zoals ik het daarnet heb geschetst.

Collega Ronse, wat de cijfers betreft, de marge was er om terug dicht aan te sluiten bij wat vroeger aan transmissie werd doorgegeven. Als ik de cijfers nu zie, dan zitten we terug wat in de lijn van vroeger. Het is niet zo dat we een heksenjacht houden, dat is niet onze bedoeling. Dat actieplan was niet in die richting. U hebt een hoorzitting gehad met Fons Leroy; hij heeft dat zo naar voren gebracht. Het is het slotstuk, maar we moeten die stok achter de deur wel hebben.

Ik zal in de KPI's van VDAB zeker niet zeggen dat het aantal transmissies en sanctioneringen moet stijgen. Dat hangt van de markt af.

Vóór mij waren deze enorm aan het zakken. Dan moet men zich afvragen of er iets mis is. Hier was dat de bevoegdheidsoverdracht die nog niet helemaal afgerond was en niet helemaal meegenomen werd. Of is dit iets anders? Dat is hier wel gebeurd.

Mevrouw Kherbache, inzake de EVC' blijf ik altijd drie lijnen naar voren brengen. De derde lijn zijn de EVC's zelf. Eerst is er de inschatting van de competenties. Twee is nog altijd het spoor waarbij de competenties worden bevestigd door iemand anders zonder dat men die zware procedures moet doorlopen. Drie is waar men de procedures volgt en examen aflegt of dergelijke. Over de derde stap, de EVC's, zijn

minister Crevits en ik een gemeenschappelijk ontwerp van decreet aan het uitwerken om te zorgen dat dit meer uniform gebeurt tussen Onderwijs en Werk.

Nogmaals, dat papiertje op zich is belangrijk, of het kan belangrijk zijn in een aantal gevallen. Maar laat ons niet een nieuw soort diploma in het leven roepen dat we dan het belangrijkste vinden. De inschatting van de competenties kan ook op een andere manier. Als iemand twintig jaar een bepaalde functie bij Ford heeft vervuld en Ford sluit, dan weten we wel wat die persoon kan zonder dat hij een examen moet afleggen. Die drempel om cursussen te volgen en weer examens af te leggen is vaak – zeker voor oudere werknemers – te hoog. Als we zien wat iemand kent, wat de testen en/of het assessment opleveren, kunnen we dat meenemen zonder – maar het kan nuttig zijn – het formalisme. We werken eraan. Ik hoop dat we in dit politiek jaar effectief een ontwerp van EVC-decreet kunnen voorleggen.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. De maatregel moet zich inderdaad focussen op wie zich vandaag wil verschuilen achter de definitie van passende dienstbetrekking. Het is zeker niet de bedoeling om degenen die nu al soepel zijn een job te gaan opdringen.

We ondersteunen de bredere invulling met oog voor de competenties. We vertrouwen op de consultants om dit goed te omkaderen en evenwichtig toe te passen. Hier zal ook weer het maatwerk aan bod komen.

Het omgekeerde geldt natuurlijk ook. De grenzen van de flexibiliteit van die passende dienstbetrekking zijn eindig. In sommige gevallen zal dit niet zo evident zijn, daar moeten we voorzichtig te werk gaan.

Ten slotte, de aanpassing van het begrip heeft in eerste instantie de bedoeling om tot een betere matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te komen. Het sanctioneringsbeleid hoort er noodzakelijkerwijze bij, het is geen doel op zich, daar zitten we op dezelfde lijn, dat hebt u daarnet al gezegd.

Axel Ronse (N-VA): Ik was van plan om hetzelfde te zeggen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toeleiding van werkzoekenden naar seizoensarbeid in de landbouwsector na de vervanging van PWA's door wijk-werken – 2763 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Bij de bespreking van het decreet over wijk-werken hebben we met aandrang bijzondere aandacht gevraagd voor de toeleiding van werkzoekenden naar seizoensarbeid in de landbouwsector. Tot eind dit jaar kan de sector een beroep doen op het PWA-systeem, waarbij een afwijking van het aantal uren per kalendermaand, passend in het totaal aantal kalenderjaaruren, mogelijk was. Het is precies deze flexibele toepassing in afwijking van het standaard uurrooster dat bij het wijk-werken niet langer mogelijk zal zijn. Het gevolg is dat de toeleiding van seizoenarbeiders naar de landbouw vanuit de werklozenpopulatie in het gedrang dreigt te komen.

U hebt u bij de bespreking van het decreet wijk-werken geëngageerd om dit probleem te bekijken zodat we voor de landbouw een belangrijk flexibiliteitsinstrument kunnen blijven aanbieden en dat seizoenarbeiders kunnen worden ingezet om ar-

beidspieken op te vangen. Wanneer er geoogst moet worden, valt er geen tijd te verliezen en willen we de landbouwers niet belasten met extra besognes inzake arbeidsorganisatie. Bovendien wordt het PWA-systeem in Wallonië en Brussel niet afgeschaft, waardoor het risico bestaat dat de plaatsen van de Vlaamse werkzoekenden gewoon ingevuld zullen worden door werkzoekenden vanuit het andere gewest.

Ook in het SERV-advies rond de uitvoeringsbesluiten werd aangedrongen op een oplossing voor seizoensarbeid in de landbouw. De sector zelf dringt aan op een overgangperiode van twee jaar om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie.

Minister, hebt u inmiddels de problematiek van wijk-werken en seizoensarbeid in de landbouw bekeken en daaruit conclusies getrokken? Welke oplossing zult u aan dit probleem geven? Zult u ingaan op de vraag van de SERV om in een overgangperiode van twee jaar te voorzien?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Vooraleer ik inga op de specifieke vragen rond de landbouwsector wil ik de algemene principes van wijk-werken nog eens herhalen. Het moesten mensen zijn met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We gingen proberen om te werken aan competentieversterking via maatschappelijk relevante activiteiten bij gebruikers. Verder is de maatregel bedoeld voor mensen die geen parttime job aankonden. Voor mensen die wel halftijds aan de slag kunnen, zijn er andere instrumenten ter beschikking. Dat was de filosofie die we naar voren hebben gebracht.

Het wijk-werken stelt geen maximum aan het aantal wijk-werkers dat op een bepaalde plaats mag gaan werken. Het is dus voor gebruikers mogelijk om meer wijk-werkers dan vroeger, in de landbouw bijvoorbeeld, aan te stellen om mee te gaan plukken of seizoenarbeid te doen. In plaats van vroeger vijf mensen aan te werven die veel meer uren deden en meer dan parttime, zou men er tien kunnen aanwerven die maar een parttime doen.

Zoals ik had afgesproken, hebben we met de landbouwsector en zeer constructief overleg gehad. We hebben hen duidelijk gemaakt welke andere vormen van werkplek-leren er zijn die binnen de sector kunnen worden gebruikt. De sector zelf heeft gezegd dat ze daarover informatie- en sensibiliseringsacties zullen opstarten in samenwerking met VDAB. Op deze wijze worden meer werkzoekenden met meer diverse profielen geïntroduceerd in de sector, wat de instroom in de sector moet bevorderen.

Daarnaast willen we ook opmerken dat, specifiek voor de sector, er bij VDAB een speciale 'fruitcel' actief is. Deze 'fruitcel' kent de werkgevers uit de sector en kan worden aangesproken om specifieke oplossingen te helpen zoeken.

Voor seizoenspieken bestaat er ook nog zoiets als de plukkaart. De plukkaart is een specifieke regeling, een uitzondering eigenlijk, op de reguliere arbeidswetgeving, die extra mogelijkheden biedt voor de sector. Interimarbeid met dag- en weekcontracten kan daarnaast een oplossing bieden voor de seizoensarbeid. We hebben dit met de landbouwsector besproken, zij zien ook wat wijk-werken zou kunnen betekenen in de nieuwe invulling en wat we met de andere instrumenten die nog te weinig worden gebruikt – ik denk aan werkervaringsplaatsen en dergelijke – kunnen doen. Laat ons eerlijk zijn, het werkervaringstraject start pas op 1 januari voor een aantal mensen.

Het SERV-advies vermeldt dat de sector zelf vraagt naar een overgangperiode van twee jaar. Maar in datzelfde advies – en dat is toch ook wel belangrijk – geven de sociale partners unaniem aan dat het belangrijk is dat de maximumgrens van het aantal uren wijk-werkprestaties wordt gerespecteerd. De SERV en de sociale partners zeggen dus zelf: 'geen extra uren voor een of andere sector'. Er

wordt gesteld dat de huidige afwijking binnen het PWA-systeem niet meer mogelijk zal zijn in het systeem van wijk-werken.

Met al deze informatie zal ik zien of ik het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) moet aanpassen of niet. We hebben daar binnenkort een interkabinettenwerkgroep (IKW) over. Daarna zal ik zien of we het BVR moeten aanpassen naar die specifieke doelstellingen. Naar mijn aanvoelen zal dat niet gebeuren. Na het overleg met de sector en de afspraken die we hebben gemaakt, denk ik eerder van niet, maar we zijn nog in bespreking.

Emmily Talpe (Open Vld): Begrijp me niet verkeerd, minister, we zijn het met u eens dat het huidige PWA-systeem op de schop moet. De principes zijn ons heel goed bekend, en die ondersteunen we ook.

Voor de seizoensarbeid was het natuurlijk altijd een belangrijke meerwaarde. Mijn vraag aan u is dan ook: hoe kunnen we het wegvallen van het wijk-werk gaan oplossen specifiek voor deze sector? Het is heel belangrijk dat u daarover overleg pleegt. Of het meer wijk-werkers moeten worden, dat laat ik over aan uw overleg met de sector. Dat lijkt me praktisch moeilijk te organiseren en nogal bezwarend, maar goed, ik ga me daar niet verder over uitlaten.

In ieder geval, de boeren zijn nog volop aan het oogsten. Ze hebben een aantal zware tegenslagen gehad. We moeten echt wel uitkijken dat we hen in de toekomst alternatieven kunnen aanbieden. We hadden het ook al over stages, een maatregel om 500 euro per maand bij te verdienen, zoals in het zomerakkoord overeengekomen, de flexi-jobsuitbreiding. We moeten constant al die maatregelen meenemen en kijken hoe we de sector maximaal kunnen ondersteunen.

Ik volg het met u op. We hebben daar zeker en vast nog een bespreking over. Ik denk dat de sector samen met u aan de tafel moet zitten om dit in goede banen te leiden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Dank u, minister, voor het overleg dat u gepleegd hebt met de sector, omdat het parlement ook heeft aangegeven dat het een probleem kan vormen.

Ik denk – maar ik spreek nu in persoonlijke naam – dat het toch wel belangrijk is dat we in een overgangperiode voorzien. U hebt duidelijk aangegeven dat er nieuwe middelen zijn die kunnen worden ingezet, die niet gekend zijn in de sector. Dat heeft tijd nodig om dat te implementeren. Het zou erg zijn mochten de appels en de peren niet kunnen worden geplukt op het ogenblik dat ze aan de bomen hangen.

U geeft aan dat het overleg met de sector wel goed verloopt. Er moeten voldoende handen zijn op het juiste ogenblik.

Het is, lijkt mij, niet altijd zo eenvoudig zoals u het nu voorstelt: men kan nu vijf werkers hebben en in het nieuwe systeem kan men er tien hebben. Men moet ook de ruimte hebben om tien mensen te laten plukken. Men moet het materiaal hebben om hen te laten plukken. Het is niet zo eenvoudig om de tijd die een persoon kreeg te verdelen over twee personen. Het is een van de maatregelen, maar laat dan de sector de kans om de nieuwe maatregelen te leren kennen. Daar hebben wij allemaal belang bij, dat ook de andere maatregelen in de sector geïntroduceerd worden.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik ben ook erg blij te horen van de minister dat er overleg is met de sector, maar ik ben er toch ook wel van overtuigd dat de beste oplossing om die piekmomenten in de landbouwsector op te

vangen met instrumenten die eigenlijk niet echt onder het wijk-werk vallen, u hebt het even toegelicht... Het is toch min of meer een andere doelgroep. Als we gaan beginnen met allerlei uitzonderingen in dat nieuwe systeem van wijk-werken gaat het zijn doel voorbijschieten. We mogen de fouten uit het verleden niet opnieuw maken. Dat er een oplossing moet komen voor de seizoenarbeid, is uiteraard evident, maar ik hoor van de minister dat eraan gewerkt wordt.

Ik vind het ook heel belangrijk dat de sector zelf een overleg had met VDAB. Als er activerende maatregelen zijn waarvan ze niet op de hoogte zijn, kunnen ze daar ook stappen ondernemen met VDAB, want er zijn nog mogelijkheden.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): De interessante vraag van mevrouw Talpe riep bij mij een algemene vraag op: mag ik als Vlaming een beroep doen op een Brusselse of Waalse PWA'er?

Minister Philippe Muyters: Dat weet ik eigenlijk niet zo. Ik heb daar nu geen antwoord op. Ik zal het overmaken aan de secretaris, of het kan of niet kan. Ik zou moeten uitzoeken of dat kan. *(Opmerkingen)*

Het is als Vlaming dus. *(Opmerkingen)*

U hebt het over een Brusselse werkzoekende. Het hangt er dan van af of dit hoort bij opleiding of niet. Het ene is gewestmaterie, het andere gemeenschapsmaterie. Het probleem is dat er een deel gewest- en een deel gemeenschapsbevoegdheid is. De vraag is of wijk-werk bij de gemeenschaps- of bij de gewestbevoegdheid hoort. Afhankelijk daarvan is het antwoord of men er een beroep op kan doen of niet, want het is niet de Vlaamse wetgeving – van de cliënt – die van toepassing is, maar die van de werkzoekende. Bemiddelen wij de werkzoekende, dan is het een Brusselse bevoegdheid; geven we opleiding, dan is het een Vlaamse bevoegdheid. De vraag is waar dat zit. Ik zal het navragen. Naar mijn gevoel is het opleiding en dan is het ja. Ik zal het navragen om zeker te zijn. Dat is de context.

Sonja Claes (CD&V): Als u dat hierop toepast, dan betekent dat toch dat landbouwbedrijven... Als een Vlaams landbouwbedrijf op Vlaams grondgebied een beroep doet op een werkzoekende uit Brussel of Wallonië, dan kan dat. In de PWA-wetgeving...

Minister Philippe Muyters: Neen, uit Wallonië niet. *(Opmerkingen)*

Wij kunnen geen toeleiding doen van die mensen. *(Opmerkingen)*

De wijk-werker gaat voor iemand van de Vlaamse Gemeenschap werken. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: We zullen dat moeten uitklaren, anders krijgen we hier een oeverloos debat.

Minister Philippe Muyters: Ik zal dat uitklaren. Volgens mij kan het niet.

We kunnen dan nog verder gaan. Maar kan een Nederlander dan bijvoorbeeld komen wijk-werken? Als een Waal dat kan, kan een Nederlander dat toch ook?

Nog één opmerking, als VDAB de selectie doet wie in aanmerking komt voor wijk-werken volgens de definitie die we hebben goedgekeurd, zijn dat mensen die niet meer dan een parttime aankunnen. Dan is het heel raar dat we hen meer dan parttime gaan inzetten. Dat is een bemerking.

Met de gegevens die er zijn en het overleg dat er is geweest, ga ik met de Vlaamse Regering na of we het BVR moeten aanpassen en wat we moeten doen met de overgangstermijn.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik ben heel blij dat u dat ook inziet en dat u tot een oplossing wilt komen samen met de sector.

Ik kan mevrouw Claes wel ergens volgen dat er een omkadering moet komen voor de overgangperiode. Of dat een uitstel moet zijn, laat ik in het midden. We moeten wel heel voorzichtig zijn met het toestaan van uitzonderingen voor de een of de andere.

Ik blijf dit alleszins opvolgen en ik zal u hierover nogmaals bevragen eens de plannen wat meer concreet zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activering van 50-plussers – 2942 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers met betrekking tot de hertewerkstelling van 50-plussers – 2946 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstellingskansen van 50-plussers – 2963 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): De Federale Regering heeft een aantal pensioenmaatregelen afgesproken. Een van de grote discussiepunten was de behandeling van de pensioenrechtenopbouw van 50-plussers die langer dan één jaar werkloos zijn. Uiteindelijk werd beslist hier niet aan te raken, maar er moeten wel bijkomende inspanningen komen om deze groep, die duidelijk minder kansen heeft op de arbeidsmarkt, te activeren. De Federale Regering doet hiervoor een beroep op de deelstaatregeringen en vraagt aan de Nationale Arbeidsraad om advies.

Er was enkele weken geleden nogal wat commotie rond werkloze 50-plussers. De verschillende opinies vlogen over en weer, en de discussies gingen over divers cijfermateriaal. Ik ga hier even dieper op in.

Uit recente cijfers van de Sociale Kruispuntbank blijkt bijvoorbeeld dat één jaar nadat ze werkloos zijn geworden, net geen 14 procent van de 50- tot 54-jarigen opnieuw aan het werk is. Voor wie ouder is, tussen 55 en 59, daalt dat cijfer tot 4,42 procent. Van de 60-plussers die zonder job vallen, is een jaar later slechts 1 procent opnieuw aan de slag. Met die cijfers plaatst federaal minister van Werk Peeters kanttekeningen bij uw cijfers dat 43 procent van de Vlaamse werkloze 50- tot 54-jarigen op korte termijn een nieuwe job vindt. Minister Peeters wijst erop dat het gaat om mensen die in het jaar nadat ze hun baan verloren hebben, weer gewerkt hebben. Het betreft een totaalcijfer, zegt hij, dat ook niet-duurzame jobs bevat, dus ook als de oudere werklozen een tijdelijke job hadden of via een uitzendcontract werkten en zelfs als ze intussen opnieuw werkloos zijn.

Cijfers zijn altijd voor interpretatie vatbaar. Ik wil benadrukken dat starten met een niet-duurzame job absoluut niet uitsluit dat mensen op termijn doorgroeien naar een permanentere job. Uiteindelijk blijft instroom een van de expliciete motieven van uitzendarbeid.

Die groep van oudere werkzoekenden blijft natuurlijk wel een zorgenkind op onze arbeidsmarkt. De vraag blijft op welke manier het beleid dat zal aanpakken. In een eerste reactie op de vraag voor overleg vanuit de Federale Regering liet u gevat weten dat u 'de goed werkende Vlaamse maatregelen voor 50-plussers wil uitleggen aan minister Peeters' en dat u er 'uw wishlist aan toe wilt voegen hoe federale wetten dat effect kunnen versterken'.

Hoe reageert u op de cijfers van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de stelling van federaal minister Peeters dat een groot deel van de jobs die 50-plussers aannemen niet-duurzaam zijn? Op welke manier zult u aan uw federale collega aantonen dat de Vlaamse activeringsmaatregelen voor 50-plussers goed werken?

Waar ziet u nog ruimte voor verfijning van de bestaande maatregelen?

Over uw wishlist werd later een tipje van de sluier opgelicht: modernisering van het arbeidsrecht, beperking van de werkloosheid in de tijd, het activeren van de ontslagpremie staan erop. Misschien staat er nog meer op uw wishlist.

Ten slotte wil ik graag weten of er al een vraag tot overleg is van het federale niveau. Wanneer komt dat er? Wat staat er op de agenda?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik vind het nogal aandoenlijk hoe mevrouw Talpe echt nieuwsgierig is naar de wishlist van de minister.

Ik was zelf serieus van mijn melk toen ik enkele weken geleden een tweet zag passeren van minister Peeters. Hij meldde dat slechts 3,8 procent van de werkloze 50-plussers opnieuw werk vindt. Ik vond dat heel erg. Het was weekend, ik zat met mijn vriendin bij mijn schoonouders. Ik dacht: ik moet stoppen als Vlaams parlementslid want ik ken er niets van; het kan toch niet dat er zo weinigen werk vinden? Mijn schoonouders zijn ook boven de 50. Ze vroegen me ook wat wij hier uitspoken als er zo weinig 50-plussers werk vinden. Ze vonden dat ik hier beter de boeken zou dichtdoen.

Ik ben zelf gaan graven in de cijfers, ook bij steunpunt Werk. Zoals mevrouw Talpe zegt, vond ik daar dat cijfer dat na een jaar 43 procent werk vindt. Dan zag ik de nieuwe communicatie van minister Peeters met de cijfers die mevrouw Talpe ook aanhaalde. Voor de 60-plussers is het maar 1 procent na een jaar. Dan ben ik weer in paniek geschoten. Een mens zou niet durven ouder worden in deze wereld. Dus zei ik: laat ons absoluut van ons parlementair voorrecht gebruik maken om een verklaring te vragen en dit in de commissie uit te klaren.

Minister, alstublieft, help ons om klaarheid te krijgen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, in de geest van de intergenerationale solidariteit begeef ik me in jullie leefwereld. Ik heb wel wat vragen over de 50-plussers op de arbeidsmarkt. Alle gekheid op een stokje, het is een heel belangrijk dossier, een heel belangrijke materie. Ik zal niet in herhaling vallen. Wat de collega's Talpe en Ronse hebben aangegeven, was natuurlijk terecht.

De afgelopen weken is er, tot tien dagen geleden – het stond op 19 september nog in De Standaard – een hele cijferdiscussie geweest over de tewerkstelling van een heel precare groep op onze arbeidsmarkt, namelijk de 50- en 55-plussers. Ik zal de cijfers niet herhalen, die zijn al gegeven. Duidelijk is dat tussen de cijfers van minister Peeters en die van u een grote kloof zit, minister. De ene zijn zeer alarmerend, de andere lichtjes positiever.

De vragen die ik ga stellen, moeten tot meer klaarheid leiden. Ik zou willen weten over welke cijfers we het hebben, zodat we naar oplossingen kunnen zoeken. De spelletjes van de afgelopen dagen en weken zijn zinloos, dit dossier leeft bij heel veel mensen, en daar wordt niemand beter van, zeker de politiek niet.

Minister, een eerste punt werd al aangehaald: ik vraag me af op welke onderzoeken en gegevens u zich baseert voor de vermelde cijfers. Kunt u dat duidelijk maken zodat iedereen daar klaarheid over heeft?

Mijn tweede vraag valt gedeeltelijk weg. De cijfers over de 55- en 59- jarigen en 60- plussers heb ik op Twitter gevonden. U hebt die ook nog getweet, maar u mag daar straks nog verder op ingaan. Ik heb de cijfers gevonden, maar misschien is het goed om er verder bij stil te staan.

Zitten in die 43 procent ook tijdelijke contracten en uitzendarbeid verwerkt? Minister Peeters verwees daar, zoals mevrouw Talpe zei, naar niet-duurzame jobs. Gaat het hier ook om duurzame vormen van tewerkstelling, ja of nee?

U hebt het over die 43 procent die op korte termijn werk vindt. Wat verstaat u onder 'korte termijn'? Misschien is het goed om ook daarover duidelijkheid te scheppen.

Hoeveel procent van die 50-plussers die hun job verliezen en op korte termijn opnieuw werk vinden – ik vind dat persoonlijk wel interessant – behoudt dat tot aan zijn pensioen? Als ze hun job verliezen op die leeftijd, hoeveel zijn er dan een vogel voor de kat? Moeten ze keer op keer verder zoeken naar een job? Of zit er enige stabiliteit in tot aan hun pensioen?

Minister, wat de discussie over de cijfers betreft, hoop ik dat u ons duidelijkheid zult verschaffen. Los daarvan, blijft de kans klein dat mensen die ouder dan 50 jaar zijn en die hun job verliezen, weer aan de slag zullen gaan. Dat is zo. Hoe zult u ervoor zorgen dat deze cijfers zullen stijgen? Welke ambities stelt u zichzelf op dit vlak?

Wat mijn laatste vraag betreft, houd ik de discussie over de pensioenhervorming in het achterhoofd. Op dat vlak hebben we als politiek trouwens ook geen goed figuur geslagen. Bent u van plan het doelgroepenbeleid bij te sturen om ervoor te zorgen dat de oudere werknemers meer jobkansen krijgen op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, ik ben zeer blij met de serene wijze waarop de vragen om uitleg zijn gesteld. Ik ben tevens blij dat ik de kans krijg de verschillende cijfers in het juiste perspectief te plaatsen.

Ik wil beginnen met 3,8 procent, het eerste cijfer dat minister Peeters heeft gebruikt. Dit is het maandelijks percentage van de volledige werkzoekendenpopulatie dat een maand later aan het werk is. Ik wil dit verduidelijken. VDAB gaat na welke in januari 2017 werkzoekende 50-plussers in februari 2018 aan het werk waren. Dat cijfer omvat de nieuwe werkzoekenden en de 'stock' van oude en vaak zeer langdurige werkzoekenden. Het gaat niet om de kansen van een werkzoekende 50-plusser. Het gaat erom hoeveel in januari 2017 werkzoekende 50-plussers in februari 2018 een job hadden. Dat was 3,8 procent. Dat is iets heel anders dan wat is gesteld.

Ik geef even een voorbeeld om aan te tonen dat het echt om iets anders gaat. Voor de 25- tot 49-jarigen is dat 10,9 procent. Dat zou betekenen dat slechts 10 procent van de 25- tot 49-jarige werkzoekenden een kans heeft om werk te vinden. Dit toont hoe slecht de communicatie was. Ik vind het erg dat dit op deze manier naar voren is gebracht. Het geeft een totaal verkeerd beeld van wat op de arbeidsmarkt gebeurt.

De effectieve cijfers van de uitstroom naar werk worden door VDAB berekend en gemonitord. We zien dat die cijfers veel hoger liggen. Bovendien is er elk kwartaal een positieve evolutie. Dat duidt goed aan dat we het beter doen. Er is me gevraagd hoe ik dat wil aantonen. Ik wil tonen dat we met betrekking tot dit punt telkens stijgen. VDAB meet na zes maanden of na een jaar de uitstroom naar werk van de mensen die hun job hadden verloren en zich bij VDAB hadden ingeschreven.

Mijnheer Annouri, u hebt verwezen naar de kritiek van minister Peeters dat in de uitstroomcijfers van VDAB zeer veel tijdelijke contracten zijn opgenomen. Dat is niet correct. VDAB meet exact zes maanden of een jaar nadat iemand werkzoekend is geworden of die persoon aan het werk is. Het is mogelijk dat iemand gedurende vijf maanden en dertig dagen heeft gewerkt, maar die zesde maand niet meer werkt. Hij wordt dan niet in de cijfers opgenomen. Het is ook mogelijk dat iemand gedurende vijf maanden en dertig dagen niet heeft gewerkt, maar die zesde maand niet werkt. Het is gewoon een momentopname. De kritiek dat dit percentage, 43 procent, zeer veel tijdelijken omvat, is niet correct. Dat is niet de wijze waarop VDAB dit doet. Het is mogelijk dat een aantal mensen op het ogenblik van de meting met een tijdelijk contract of een uitzendcontract aan het werk zijn, maar het is niet juist dat het cijfer om die reden zo hoog ligt.

Ik wil even de verschillende cijfers geven. Voor de 50- tot 54-jarigen is het 43 procent na zes maanden. Voor de 55- tot 59-jarigen is het 35 procent na zes maanden. Voor de 60-64-jarigen is het 19 procent na zes maanden. Na een jaar gaat het om respectievelijk 46 procent, 31 procent en 15 procent. Dat zijn de cijfers. Als we naar de evolutie door de kwartalen kijken, merken we een duidelijke stijging. Dit toont aan dat we met een verbetering zitten.

Om de uitstroom naar werk na twaalf maanden te meten, kunnen we naar de cijfers van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid kijken. Het gaat dan niet, zoals op 19 september 2017 foutief in De Standaard stond, om de mensen die werkloos zijn geworden. Dat is wat VDAB doet. Het gaat hier om alle werkzoekenden. Aangezien er natuurlijk veel langdurig werkzoekende 50-plussers zijn, komt vooral het cijfer voor de 55-plussers veel lager uit. We weten dat de oudere langdurig werkzoekenden veel moeilijker te activeren zijn.

We kunnen ons ook afvragen hoe groot de kans is dat iemand die nu werkloos wordt, aan het werk geraakt. Dat zijn, voor alle duidelijkheid, de cijfers die ik naar voren heb gebracht. De cijfers tonen aan dat er een groot verschil is tussen de 50-plussers die pas werkzoekend zijn geworden en de groep van de langdurig werkzoekenden in 'stock'. Aangezien de groep van de langdurig werkzoekende 50-plussers zeer groot is, trekt deze groep het globaal cijfer van de uitstroom naar werk van 50-plussers sterk naar beneden.

Aangezien ik die plaat al wel een paar keer heb opgezet, weten de meesten het al, maar ik wil toch nog even opmerken dat duizenden langdurig werkzoekenden vanwege sociale en politieke afspraken uit het verleden buiten de activerende aanpak van VDAB bleven toen ik minister van Werk werd. In 2008 moesten werklozen van 52 jaar niet meer worden geactiveerd. Verder zitten heel wat langdurig werklozen in het PWA-systeem zonder perspectief op tewerkstelling in de reguliere arbeidssector. Die tellen nog mee als werklozen.

Ik heb VDAB opdracht gegeven die groep te screenen en van alle langdurig werklozen, dus niet enkel de mensen in het PWA-stelsel, in te schatten of en hoe we hen opnieuw aan het werk kunnen krijgen. VDAB nodigt de langdurig werkzoekenden systematisch uit en heeft reeds voor 78 procent van deze groep een inschatting gemaakt van de nood aan begeleiding op maat. Als ze aan de slag kunnen gaan, worden ze op vacatures gewezen. Hierbij wordt bijkomende aandacht geschonken aan de digitale vaardigheden. We doen er wel degelijk alles aan om die stock opnieuw op de arbeidsmarkt te activeren.

Het klopt dat het vooral voor 55-plussers die hun job verliezen, moeilijker is een nieuwe job te vinden. We zien stapsgewijs beterschap in de cijfers voor de uitstroom naar werk, in de werkloosheidscijfers en in de werkzaamheidsgraad.

Voor de groep tussen 50 en 54 jaar oud is de werkzaamheidsgraad tot 81 procent gestegen. Voor de volgende groep, van 55 tot 59 jaar oud, was dit 51 procent toen ik begon. Nu is dat tot 67 procent gestegen. Er is een veroudering van de arbeidsmarkt en er zijn nog andere omstandigheden. Die mensen blijven echter wel aan het werk. Er is een tijd geweest waarin de 50-plussers duidelijk niet aan het werk waren. Nu is dat 81 procent van de 50- tot 54-jarigen.

We zien dit per blok verschuiven. Het percentage dat in 2005 werd gehaald door de groep tussen 55 en 59 jaar oud, is het percentage dat de zestigers nu halen. Het vroegere percentage voor de groep tussen 50 en 54 jaar oud is nu het percentage voor de groep tussen 55 en 59 jaar. Overal stijgen de cijfers.

Niemand moet me ervan overtuigen dat het nog altijd beter kan. Ik wil dat nog steeds verbeteren. Indien we de bedenking maken dat de 52-jarigen in 2008 niet meer moesten worden geactiveerd en we nu een werkzaamheidsgraad van 81 procent hebben voor de groep tussen 50 en 54 jaar, hebben we toch wel iets bereikt.

Natuurlijk voeren we in dit verband een heel beleid. Ik zal dat niet allemaal herhalen. Zo is er de doelgroepenkorting. Ik zie geen reden om die korting aan te passen. De doelgroepenkorting voor de oudere, meer ervaren werknemers geldt nu vanaf 55 jaar. De werkzaamheidsgraad van 81 procent in de groep van de 50- tot 54-jarigen maakt duidelijk dat dit vooral van nut is voor de volgende groep en voor de nog oudere en meer ervaren werknemers.

Daarnaast hebben we natuurlijk nog een hoop specifieke projecten. Ik wil een paar relatief nieuwe projecten naar voren brengen. Misschien zullen sommigen hier die projecten nog niet kennen.

Er is een nieuw project met als titel 'Op talent staat geen leeftijd'. Voor 55-plussers is netwerken vaak de beste manier om aan een job te geraken. VDAB biedt hun op dit vlak een unieke kans om zelf een netwerkevent te organiseren. Ik ben dat in Leuven gaan bezoeken. De werkzoekende 55-plussers krijgen de vraag zelf een netwerkevent tussen werkzoekenden en werkgevers te organiseren. Dit gebeurt onder de titel 'Op talent staat geen leeftijd'. Tijdens de voorbereiding van dit netwerkevent doen de 55-plussers ook zelf weer ervaring op. Ze kunnen dit gebruiken als een troef tijdens hun sollicitaties.

De netwerkevents vinden plaats in oktober 2017. Dit is zeer interessant. Ze zitten aan verschillende tafels. Een tafel regelt de inhoud van het event, de communicatie of de logistieke ondersteuning. Ze hebben een paar keer vergaderd. Ze krijgen een klein budget van VDAB. Daarmee moeten ze dan zorgen dat er, bijvoorbeeld, een zetel op het podium staat voor het panelgesprek of zo. Ze moeten ook de ontvangst organiseren en beslissen welke inhoud ze willen brengen. Het is mooi in elkaar gestoken. Die mensen zijn zelf enthousiast.

Op deze manier netwerken ze onder elkaar en leren ze van elkaar, maar ze ontmoeten tevens werkgevers. Ik heb Voka en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) uitdrukkelijk opgeroepen ervoor te zorgen dat er echt veel werkgevers aanwezig zullen zijn. Ik hoop dat dit nieuw evenement, dat nog niet eerder heeft plaatsgevonden, sterk zal verlopen.

Op 23 november 2017 is er de European Employers' Day. VDAB concentreert zich die ene dag specifiek op de werkgevers. VDAB maakt de werkgevers attent op de mogelijkheden om de felbegeerde werknemer te vinden. Natuurlijk zullen de 55-plussers die dag een prominente plaats krijgen.

Een ander project is een proefproject betreffende de online sollicitatiecoaching specifiek op maat van de 55-plussers. Tijdens het najaar van 2017 zal dit project worden geëvalueerd in functie van een uitrol over Vlaanderen. Dit betekent dat we nooit stilstaan en altijd blijven zoeken. We zoeken nieuwe initiatieven. We doen wat we kunnen om dit verder aan te pakken.

Mijnheer Annouri, VDAB berekent de tewerkstelling tot aan het pensioen niet. We weten wel dat 47 procent van alle werkzoekende 50-plussers die door VDAB tot de uitstroom naar werk worden gerekend, de daaropvolgende twaalf maanden continu aan het werk blijft. Wat de duurzaamheid van de tewerkstelling betreft, doen de 50-plussers het daarmee niet slechter dan de andere leeftijdscategorieën. We zien op dat vlak geen groot verschil.

Mevrouw Talpe, u hebt het over mijn wishlist gehad. Volgens mij zouden heel wat taken ons regionaal beleid nog kunnen versterken. U hebt er al een paar genoemd. Ik denk aan de werkloosheidsreglementering, de reglementering betreffende het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (RWT) en de loonvorming zijn belangrijke elementen. Verder is er nog het vrijwilligerswerk, de outplacement, de ontslagregeling en de beschikbaarheden. Deze opsomming is zeker niet limitatief. Dit zijn elementen die op elkaar kunnen inspelen. Ik ben er zeker van dat de grenzen van de rigide federale arbeidswetgeving op dit ogenblik niet bevorderlijk zijn.

Mevrouw Talpe, aangezien u hier uitdrukkelijk om hebt gevraagd, wil ik nog meedelen dat ik geen enkele uitnodiging tot overleg of brief van minister Peeters heb ontvangen. De enige verwijzing naar wat er zal gebeuren, heb ik in de pers gelezen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Minister, dat laatste is wel hard aangekomen. Met betrekking tot de cijfers verwarring zaaien en dit in de pers nog uitvergrooten in plaats van eerst overleg te plegen of nadien een poging tot overleg te ondernemen, dat is niet de aanpak waarvoor wij willen staan. Het is heel onprofessioneel. Ik betreur dit enorm. Dit sluit ook aan bij wat daarnet is gesteld. De mensen in de straat denken dat wij er met onze pet naar gooien. Ik ben verontwaardigd. Ik ben blij met uw verduidelijking aan de hand van de cijfers. Ik zal dat nog in detail bekijken.

Ik wil even op de discussie over duurzame en niet-duurzame jobs ingaan. Wat me stoort, is de manier waarop de interimarbeid vaak wordt afgeschilderd. Het lijkt wel of die mensen tweederangswerknemers zijn. Daar word ik ambetant van. We weten allemaal dat de uitzendarbeid een zeer belangrijke rol speelt en zeker voor de oudere werknemers een opstap vormt. Er worden veel kansen voor de 50-plussers gecreëerd. Ik heb hierover nog een vraag om uitleg gesteld in deze commissie. U hebt toen verklaard dat in 2015 een op de vijf werkzoekende 55-plussers na een jaar uitzendarbeid effectief vast werk had gevonden. Ik zal nog een opvolgingsvraag met betrekking tot 2016 indienen. Die niet-duurzame jobs vormen vaak ook een bewuste keuze van de oudere werknemers. Vaak willen ze liever deeltijds of gedurende een bepaald seizoen aan de slag gaan. Ik verwijs naar Daikin in Oostende. Oudere werknemers komen jaarlijks in het hoogseizoen werken en zijn in het laagseizoen blij dat ze thuis kunnen blijven. Ik wil de interimarbeid niet bewieroken. Er is zeker ook wel wat oneigenlijk gebruik. Het verhaal is echter genuanceerder dan sommigen ons willen laten geloven.

Momenteel zijn in België 130.000 50-plussers langer dan een jaar werkloos. Volgens mij zitten er ongeveer 84.000 thuis in brugpensioen en zijn er 240.000 langdurig zieken. Dat zijn cijfers die aankomen. Er zijn echter ook heel wat kansen. Er is heel wat werk aan de winkel. Met hun activeringsbeleid hebben de regio's op dit vlak een enorm belangrijke rol te vervullen. Vlaanderen verdient een bemoedigende schouderklop. Dit moet aantonen dat we de juiste weg zijn ingeslagen, maar dat we nog verder op die weg moeten gaan. We moeten nog meer

doen. Zoals u al hebt gesteld, is het een werk van lange adem. Dergelijke verkeerde communicatie zet een rem op die gestage vooruitgang.

Minister, wat uw wishlist betreft, kunt u misschien nu al beginnen aan uw brief voor de federale Sint. Zo te horen, gaat het immers om een hele waslijst.

De voorzitter: Dames en heren, de minister heeft me net drie tabellen overhandigd waarin de cijfers zijn opgenomen die hij net heeft vermeld. We zullen die tabellen als [bijlage](#) bij het verslag voegen.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb er de tweet van minister Peeters nog even bij genomen. Na uw antwoord kon ik niet meer geloven wat ik toen heb gelezen. Er staat het volgende: "Niet terugkomen op genomen beslissing, wel echte probleem oplossen: slechts 3,8 procent werkloze 50+ geraakt aan nieuwe job". Dat komt van de federale minister van Werk.

U hebt geantwoord dat het een maandelijkse statistiek betreft. U hebt cijfers aangehaald waaruit blijkt dat 43 procent van de 50-plussers zes maanden of een jaar fulltime aan het werk is. Volgens de federale minister van Werk gaat het om tijdelijke contracten. Ik leid uit uw antwoord af dat ook dit niet klopt. Wat de aanwerving van 50-plussers betreft, pakt hij uit met cijfers die zeer slecht zijn. Eigenlijk omvat dit ook andere mensen, zoals de massa PWA'ers die eigenlijk levenslang in dat statuut blijft. We zullen het stelsel trouwens hervormen. Zoals u terecht hebt opgemerkt, gaat het tevens om politieke afspraken over het niet langer opvolgen van bepaalde groepen.

Ik vind dat eigenlijk bijzonder ernstig. Ik ben oprecht van mijn melk. We werken hier dag in, dag uit aan een betere arbeidsmarkt. Indien het mogelijk zou zijn, zou ik eigenlijk graag de federale minister van Werk in deze commissie zien om duiding bij de Vlaamse cijfers te krijgen. Indien hij kennis kan nemen van de cijfers, zou hij zijn houding met betrekking tot uw wishlist misschien aanpassen. Die wishlist bevat een aantal zaken die dringend en nuttig zijn voor het Vlaams arbeidsmarktbeleid. Indien hij effectief denkt dat slechts 3,8 procent van de 50-plussers in Vlaanderen aan werk geraakt, snap ik zijn huidige houding over een aantal zaken op die wishlist. Indien hij zou inzien dat dat dit niet het geval is en dat het om een maandelijkse statistiek gaat, zouden we hem ervan kunnen overtuigen een aantal reuzesprongen te maken. Dat stemt me dan weer optimistisch. De noodzakelijke hervormingen van het arbeidsrechten zouden ertoe leiden dat het Vlaams arbeidsmarktbeleid nog beter zou worden dan het uitstekend beleid dat we nu al hebben.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik vind de sfeer die hier wordt gecreëerd, met alle respect, tenenkrullend. Het verhaal luidt dat de boeman zich in de Federale Regering bevindt en daar wordt een verhaaltje aan gekoppeld. Er zitten drie partijen in de Vlaamse Regering. Aan de overkant van de straat zitten dezelfde drie partijen. Er is een miscommunicatie van jewelste geweest. De burger heeft hier niets aan gehad.

Minister, in plaats van de straat over te steken of desnoods de trip te maken van Edegem naar Antwerpen of naar Puurs – dat is nog niet helemaal duidelijk – wordt de sfeer nu opgeklopt. Ik vraag me af welke communicatie hier eigenlijk is gevoerd. Het is schandalig. Dit helpt, met alle respect, niemand vooruit. Dit is een theatervoorstelling aan het worden waar ik en de mensen thuis weinig aan hebben.

U hebt daarnet verklaard dat u niets hebt gehoord. Wie ook wat moge hebben gecommuniceerd, mijn eerste vraag is wat u als minister van Werk zult doen om

ervoor te zorgen dat de federale minister niet meer op die manier zal communiceren. Jullie moeten elkaar vinden in wat er gebeurt met de 55-plussers en de 50-plussers. Jullie moeten stappen vooruit zetten. Dat is mijn eerste vraag als Vlaams volksvertegenwoordiger van de oppositie: welke stappen zult u zetten ten aanzien van uw federale collega?

Ik wil u danken voor uw uitgebreid antwoord. U bent op alle elementen goed ingegaan. Een eerste bedenking bij de cijfers van VDAB hebt u zelf terecht al aangehaald.

VDAB meet na zes maanden of twaalf maanden. Dat zijn momentopnames. Het is mogelijk dat mensen gedurende vijf maanden en drie weken niets hebben gedaan en die week dan wel aan het werk zijn en omgekeerd.

Minister, u bent eerlijk geweest. Er wordt niet gemeten in welke mate mensen ouder dan 50 jaar tot aan hun pensioen op dezelfde wijze aan een job geraken. Er is op basis van die cijfers geen manier om na te gaan in welke mate werkzoekende 50-plussers op een kwalitatieve wijze een job kunnen vinden op de arbeidsmarkt. Over de werkzaamheidsgraad zal ik straks nog iets zeggen, maar er is een manier om dit te achterhalen.

Volgens mij hebben interimjobs zeker en vast een meerwaarde op de arbeidsmarkt, maar we mogen het risico van interimarbeid op bepaalde momenten ook niet minimaliseren. Er is al veel gezegd en geschreven over de gevolgen van flexijobs. In sommige gevallen brengen ze kwalitatief niet wat ervan wordt verwacht. Dat is een risico dat we volledig in kaart moeten brengen en niet mogen minimaliseren. We moeten op een transparante wijze kunnen nagaan op welke wijze die mensen dezelfde job al dan niet houden. We moeten nagaan of het al dan niet om kwalitatieve jobs gaat.

Minister, u bent over de werkzaamheidsgraad begonnen. Niet ik, maar mensen als rector Sels en professor Baert geven aan dat de werkzaamheidsgraad stijgt. De vraag is in welke mate dit een gevolg van de vergrijzing van de bevolking is. Hierdoor stromen meer mensen de arbeidsmarkt in. Dit kan hier al dan niet iets mee te maken hebben. Ik vind het interessant met dit punt af te sluiten. Volgens professor Baert is de economie in Europa weer aan het aantrekken. We zien veel positieve signalen. De politiek is er snel bij om te verklaren dat dit een gevolg van het gevoerde beleid is. Eigenlijk kunnen we niet duidelijk maken of dit al dan niet een gevolg hiervan is. Ik vraag me af waarom u zich sterk maakt dat er een correlatie is tussen de zaken die u hebt gedaan en de positieve resultaten die we zien. Er is volgens u een correlatie van één op één of toch minstens een correlatie. Daar bestaat wat verdeeldheid over.

Tot slot is er nog het verschil tussen een werkzoekende na een maand of na twee jaar. Dat is uiteraard de achilleshiel van de werkzoekenden. Hoe langer ze zoeken, hoe moeilijker het voor hen wordt. Dat geldt voor alle leeftijdscategorieën. Dit is meteen een van uw grote uitdagingen als minister van Werk.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Voorzitter, het schouwspel tijdens de vakantie heeft nog maar eens aangetoond hoe zorgvuldig we met cijfers moeten omgaan. Het is niet de eerste keer dat met cijfers wordt gezwaaid en dat iedereen probeert hiermee zijn gelijk te bewijzen. Het lijkt me goed op het niveau van de Vlaamse overheid het hoofd koel te houden en te proberen zo transparant en correct mogelijk te zijn. We moeten de focus op het echte doel leggen. Dat is niet het geruzie met de federale overheid, maar werkzoekenden vooruit helpen. Daar moet de focus op liggen. Er is veel gezegd over de cijfers, en ik ben blij dat ze bij het verslag zullen worden gevoegd. We kunnen die cijfers dan als kompas gebruiken.

Een belangrijk punt is de Vlaamse bevoegdheid voor de activering van de werkzoekenden. Dat is een kernbevoegdheid. Het is belangrijk dat we 50-plussers en 55-plussers in de richting van duurzaam werk activeren. Dat is echt belangrijk. Interimarbeid kan een opstap naar werk vormen, maar we moeten opletten dat we dit niet te veel relativëren. Een verbrokkelde loopbaan zorgt voor een verbrokkelde sociale bescherming. De ongerustheid van oudere werkzoekenden inzake de impact op hun pensioen is zeer terecht.

Minister, u hebt verklaard dat VDAB de duurzame uitstroom monitort. Door na te gaan wie twaalf maanden aaneensluitend aan het werk is, kan de duurzaamheid worden gemeten. We stellen vast dat dit voor de 55-plussers achteruitgaat. Er is een positieve evolutie voor de jongeren en de groep tussen 50 en 54 jaar oud, maar er is ook een achteruitgang voor de 55-plussers. Ik wil u vragen hier alert voor te zijn. U moet de verleiding weerstaan de cijfers al te gemakkelijk te veralgemenen of te beweren dat alles in orde is. Wat de 55-plussers betreft, is het niet in orde. Dat is een knipperlicht. De precariteit van hun loopbaan neemt toe. We weten dat dit een impact op hun pensioenen zal hebben. We moeten des te alerter zijn en des te harder inzetten op de duurzaamheid van hun jobs.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, een aantal mensen zullen wel van hun melk zijn, maar de enigen die echt het recht hebben om van hun melk te zijn, zijn de betrokkenen op het terrein, de werkzoekenden van 50 jaar, 55 jaar, 60 jaar en ouder. Het is voor hen zeker niet evident om opnieuw aan de slag te gaan. Zelfs het meest rooskleurige cijfers voor de groep tussen 50 en 54 jaar oud, namelijk een uitstroom van 43 procent, betekent nog steeds dat meer dan de helft geen duurzame job vindt binnen een normale termijn. Dat blijft een grote uitdaging voor ons arbeidsmarktbeleid.

Discussies tussen ministers over cijfers zijn absoluut niet relevant en hoeven we hier tussen volksvertegenwoordigers niet dunnetjes over te doen. Wat relevant is, is de samenwerking om tot een goed beleid te komen. De Vlaamse overheid heeft al goede stappen gezet. De federale overheid heeft dat ook gedaan. De werkzaamheidsgraad stijgt vooral in de groep tussen 50 en 54 jaar oud. Dat heeft vaak te maken met de vergrijzing en met de pensioenproblematiek die op een andere wijze wordt benaderd. De federale overheid heeft de regels met betrekking tot SWT aangepast. Wij kunnen hier op onze beurt op een andere manier op inspelen. We doen dat met ons beleid ook. We moeten gewoon verder de ingeslagen weg volgen.

Minister, ik heb in de kranten gelezen dat minister Peeters de regio's wil ondersteunen. Ik zie dat als een uitgestoken hand. We moeten die hand aannemen. U hebt een wishlist. Misschien moeten we die lijst hier eens bespreken. Dat lijkt me relevanter dan een minister van een ander bestuursniveau uit te nodigen. Misschien moeten we eens nagaan of we in Vlaanderen een draagvlak voor die wishlist kunnen vinden. Op basis daarvan kunnen we dan met de federale overheid rond de tafel zitten.

De uitdaging blijft hoe dan ook groot, zelfs voor de groep tussen 50 en 54 jaar oud. Voor hen gaan de uitstroomcijfers in de goede richting. Ik heb de werkloosheidscijfers met betrekking tot de andere groepen bij de hand. We zien een daling in bijna alle groepen. Zoals we gisteren tijdens het debat hebben vernomen, geldt dit ook voor de werkzoekenden van allochtone origine. In de groep van de 60-plussers, een nieuwe groep in ons beleid, is er echter een sterke stijging van de werkloosheid. We zitten nu met bijna 14.000 werkzoekenden ouder dan 60 jaar. Vroeger was dit gewoon niet aan de orde in ons arbeidsmarktbeleid. We moeten ook voor die groep een aangepast beleid ontwikkelen. Ondanks de vrij gunstige internationale conjunctuur stijgt de werkloosheid in die groep nog altijd zeer snel.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, als we alle cijfers samenvatten, kunnen we stellen dat het probleem voor de 50-plussers minder erg is. Het is natuurlijk nog erg dat slechts 43 procent een job vindt. Uiteindelijk zijn het er meer die geen job vinden. Het probleem stijgt met de leeftijd. Dit geldt voor de 55-plussers, wat mevrouw Kherbache heeft aangehaald, en voor de 60-plussers, wat de heer Bothuyne heeft aangehaald. Wat de 50-plussers betreft, heb ik het gevoel dat het wel in orde komt met de maatregelen die we nemen. Wat de 55-plussers en de 60-plussers betreft is er een groter probleem. In die zin is het belangrijk dat we onze doelgroepmaatregelen op die groep focussen. We moeten daar de juiste focus op leggen.

We zien ook dat het voor wie pas werkloos is geworden, nog wel gaat om opnieuw aan de slag te gaan, maar er is natuurlijk ook de grote groep die u 'stock' noemt. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Die mensen zijn nu gescreend. Dat blijft ook een groot probleem. U hebt daarstraks gezegd dat VDAB 78 procent daarvan individueel heeft gescreend. Wat zijn de uitslagen van die screening? Wat is de positie van die 'stock'? Sorry dat ik het opnieuw 'stock' noem. Wat kan er worden gedaan om ook op die 'stock' in te werken? Voor de rest is er immers het netwerken. Volgende week donderdag zal ik niet in de commissie zijn, want dan is er het netwerken in Limburg. Ik ga daarnaartoe om mij daar ook echt van te vergewissen: hoe pakt men dat in de praktijk aan? Ik ben dus wel heel geïnteresseerd in die individuele gesprekken die er zijn geweest. Wat is precies het resultaat daarvan?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Veel vragen, maar ik wil graag reageren. Wat de cijfers betreft: jullie hebben duidelijkheid gevraagd, ik heb geprobeerd die te geven. Ik kan er ook niet aan doen dat sommige cijfers duidelijk anders zijn voorgesteld dan ze werkelijk waren. Dat is een feit. Ik heb op een bepaald moment de discussie zelf gestopt en gezegd dat ik het nu wou hebben over de maatregelen die we nemen voor de 50-plussers, voor de 55-plussers, over onze nieuwe maatregelen. Na de RSZ-cijfers hebt u van mij niks meer gehoord. Ik heb die ook niet meer gecorrigeerd. Ik heb gezegd dat ik er in elk geval alles aan zal doen om 50-, 55- en 60-plussers meer aan het werk te helpen. Met die cijferdiscussie gaan we die mensen niet helpen. Ik ga wel niet naar de collega gaan. Hij heeft in de pers gezegd dat hij mij uitnodigt. Ik wacht op de uitnodiging. Zij hebben maatregelen genomen. Zij hebben gezegd dat ze met de gemeenschappen gaan spreken. Ik wacht op die uitnodiging. Ik heb op dit moment niet meteen behoefte. Ik wist niet dat ik een 'wishlist' zou mogen maken. Ik zal die wel maken en ik verwacht dan de uitnodiging.

Ik wil nog een ander punt naar voren brengen. U vraagt of we die duurzaamheid beter in kaart kunnen brengen. Ik denk dat de evolutie van de werkzaamheidsgraad een parameter daarvan is. De andere is die van de twaalf maanden later, waarnaar mevrouw Kherbache ook heeft verwezen. Ik zal dat bekijken wat 55-plussers betreft. Dat cijfer heb ik zeker niet bij, maar ik ga ervan uit dat het klopt wat ze naar voren brengt. Ik zal dan bekijken wat de redenen voor die daling zijn en of we dan opnieuw nieuwe maatregelen of acties kunnen doen ter zake. Meestal is dat niet een nieuw decreet of zo, maar hier of daar een actie. Ik zal dus bekijken hoe we dat aanpakken.

Het volgende lijkt me ook duidelijk. Mevrouw Claes, dan richt ik me ook tot u. We hebben het doelgroepenbeleid voor 55- en 60-plussers duidelijk naar voren gebracht, dus niet meer 50 tot 54 jaar. Wat we doen met dat netwerkevent, dat is ook 55-plus. We weten dat de grootste problematiek vandaag zit bij de 55-plussers. Wat je kunt doen met de mensen in de 'stock', dat is natuurlijk iets moeilijks. Ik ga u gewoon een voorbeeld geven om dat aan te tonen. Stel u voor dat u

acht jaar geleden 52 was en werkloos bent geworden. Op dat moment heeft men gezegd dat u niet meer moest zoeken, dat men u niet meer zou activeren, dat u voor de rest werkloos zou zijn. Nu bent u 60 jaar en zeggen we: we gaan eens zien hoe we u gaan activeren. Nu, dat kan, en voor sommige mensen zal dat een zegen zijn, maar laten we eerlijk zijn, een aantal mensen zullen – gelukkig – in die acht jaar een leven hebben opgebouwd zonder werk. Als we nu aan die mensen zeggen dat we gaan proberen hen opnieuw te activeren, dan zal dat niet echt veel succes hebben. Ik zal dat dus navragen, of anders moet u een vraag stellen over de resultaten van die screening van die 78 procent. Ik heb die nu niet bij. Ik weet dat men met die 78 procent heeft gesproken en gekeken wie die stappen naar activering verder wil zetten. Ik vind dat we daar ook voorzichtig mee moeten omgaan: acht jaar geleden heeft men aan iemand gezegd dat hij niet meer moest zoeken en nu zeggen we eens te zullen bekijken hoe we hem gaan activeren. Dat is niet zo'n goede communicatie.

Mijnheer Annouri, heeft dat ook te maken met vergrijzing? Ja, zeker en vast. Ik heb het overigens in mijn antwoord zelf gezegd. Er is echter toch een correlatie, en ik kan die aantonen. De federale wetgeving is dezelfde. Dan zouden we dezelfde evolutie moeten zien in Vlaanderen en in Wallonië, en die is compleet verschillend. Wij zijn vanaf 2008 duidelijk uit mekaar gegroeid qua werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad bij 50-, 55-plussers en zelfs 60-plussers.

Dat is ook niet moeilijk te begrijpen, want als ik me niet vergis, was in 2014 de activering in Wallonië nog altijd maar tot 52 jaar. Het zou spijtig zijn mocht dat dan geen effect hebben gehad dat ik daar al zes jaar wel mee bezig ben, samen met VDAB.

Men had nog iets gevraagd over langer dan twee jaar. Ik denk dat ik daarop heb geantwoord. Dat is natuurlijk de grote moeilijkheid, maar ook daar zien we dat de werkloosheidsgraad ondertussen aan het dalen is. Dat is een goede zaak.

Mijnheer Bothuyne, dan zijn er de 60-plussers. Ik vind dat u dat ook heel genuanceerd hebt gebracht. Dat zijn gewoon andere cijfers, met mensen die vroeger allemaal niet meer werden meegeteld omdat ze SWT'er waren (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag) of weet ik veel wat. Die stopte men er ook in. Het is dus heel moeilijk om die cijfers te vergelijken. Laat me echter duidelijk zijn, en daarmee wil ik afsluiten, met alles wat er is gezegd: voor mij is het werk niet af. Ik heb dat ook gezegd. Ik heb u nog drie nieuwe maatregelen en acties gegeven. Een totaal nieuwe actie is die van de netwerking. Er is ook een actie inzake digitale vorming. We gaan zien of de resultaten van een proefproject goed zijn. Ik hoop dat jullie er ook overtuigd van zijn dat wat mij betreft elke bijkomende actie die we vanuit Vlaanderen kunnen doen om nog meer mensen aan het werk te krijgen die dat willen, een positieve zaak is.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Collega Annouri, uiteraard minimaliseer ik bepaalde risico's van uitzendwerk niet, maar ik voel me toch genoopt om telkens die positieve kant van uitzendarbeid te blijven belichten, zodat dat niet ondergesneeuwd geraakt in negatieve berichtgeving. U had het ook over de risico's van flexi-jobs, maar zoals u wellicht weet, gaat dat over mensen die al een job hebben, dus daar gaat de vergelijking niet zomaar op.

Minister, we delen allemaal de bezorgdheid wat de activering van 50-plussers betreft. U kunt op beide oren slapen. Heel wat elementen behoeven inderdaad een federale oplossing, zeker ook wat de houding van de werkgevers ten opzichte van die oudere werknemers betreft. Dan denk ik uiteraard aan de loonkosten. Wat we echter vanuit Vlaanderen ook kunnen doen, is bij de werkgevers zelf de voordelen aantonen en vooroordelen wegwerken. Daar moeten we zeker verder op inzetten.

Tot slot, u zegt dat u wacht op een uitnodiging van de overkant, maar ik zou toch liever zien dat we de hand reiken, als positieve en constructieve persoon, en dat we het verslag van deze commissievergadering en de gedetailleerde cijfers overmaken aan minister Peeters.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben het alvast eens met die laatste suggestie. We kunnen er nog een mooie strik rond doen.

Wat de problematiek zelf betreft, dat is natuurlijk een van de allermoeilijkste. Als parlementslid, als politicus komen we allemaal op straat en onder de mensen. Ik vind dat een van de moeilijkste gesprekken die ik ook maar kan hebben, met 50-plussers die op zoek zijn naar werk, die zeggen dat ze al dertig brieven hebben verstuurd en zelfs geen antwoord krijgen. Wij zeggen hier wel dat er beter moet worden geactiveerd en hebben het over anciënniteit, maar zij verklaren bereid te zijn om voor minder te werken. Wij zeggen dat er veel meer werk is, maar waarom worden ze dan nergens uitgenodigd? Tegelijk vraag je je dan af als politicus, van welke partij dan ook, wat we nog kunnen doen voor die mensen. Hebben we voldoende opleiding? Ik denk dat we daar op Vlaams niveau in excelleren: als je langsgaat bij VDAB, dan moet je het maar vragen en je krijgt een opleiding. Doen we voldoende campagnes gericht op werkgevers? Ik heb in mijn vorige leven bij UNIZO Jobkanaal zien passeren. Ik heb al allerlei campagnes zien passeren, supergoede en minder goede, en opnieuw supergoede. Dit is een problematiek die sowieso niet met een toverstok op te lossen is. We zullen altijd realistisch moeten zijn: er zullen ter zake kleine, incrementele stapjes kunnen worden gezet. Het is echter wel belangrijk, en vandaar mijn misschien forser taalgebruik in eerste instantie, dat de cijfers juist zijn. Als die 50-plusser die aan het solliciteren is, leest dat maar 3,8 procent van zijn leeftijds- of soortgenoten aan werk geraakt, dan zal de moed hem immers nog veel meer in de schoenen zakken. Ik ben het volledig eens met collega Bothuyne: 43 procent is ook niet om over naar huis te schrijven, is ook niet fenomenaal. Dat betekent echter ook dat je bijna de helft kans hebt om binnen het jaar werk te vinden.

In die zin denk ik dat we met zijn allen toch een verantwoordelijkheid hebben, en dat is geen spelletje of wat dan ook, om met juiste cijfers mee te gaan, zeker als die positief zijn. Dat is immers net hetgeen waar die mensen zich ook voor een stuk aan vasthouden.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, collega Ronse, u had het in het begin over uw schoonouders. Geen haar op mijn hoofd twijfelt eraan dat dat heel sympathieke mensen zijn. *(Opmerkingen van Axel Ronse. Gelach)*

Ik zou graag willen dat in het verslag staat dat de heer Ronse niet al te enthousiast mompelt.

Alle gekheid op een stokje, die mensen en heel wat andere mensen zijn niet gebaat bij politici die onderling ruziemaken over cijfers. Zij zijn gebaat bij duidelijke analyses en oplossingen. Zij zijn gebaat bij 'Op talent staat geen leeftijd', niet bij in de kranten lezen dat minister Peeters dit zegt en dat minister Muyters het daar niet mee eens is enzovoort. Minister, in die zin kunnen we dan inderdaad de hele discussie herleiden tot: wie moet de eerste stap zetten? Ik heb genoeg vertrouwen in u om te zeggen dat u dat moet doen en dat u dat kunt, en dat het niet gaat over wie fout of wie juist zit, maar wel over welke oplossingen er kunnen worden bedacht. Ik neem aan – en ik denk dat u het er met mij over eens bent – dat dat ook de eerste taak is van een minister: oplossingen zoeken en vinden.

Over die duurzaamheid blijf ik het gevoel hebben dat dat nog wat vaag is. Ik denk dat er daarover nog wel wat meer duidelijkheid moet komen, ook naar aanleiding van de opmerking die collega Kherbache heeft gemaakt over die twaalf maanden. We zullen dat blijven opvolgen en het benieuwt me ook wel welke cijfers daaruit komen. Ik vind dat immers wel iets cruciaals. Als je in gesprek gaat met 50-plussers, 55-plussers die op zoek zijn naar een job, dan zeggen ze ook dat ze aan het lijntje worden gehouden, of dat ze met volle moed beginnen en dan na een paar maanden blijkt dat het dan toch niet meer doorgaat, en dan staan ze twee jaar later of een jaar later terug bij af. Dat is natuurlijk ook heel demotiverend en dat is ook iets waarvoor we een oplossing moeten vinden.

Minister, ik sluit af met een heel simpele zin. Op talent staat geen leeftijd. Op dialoog ook niet, dus blijf die alstublieft voeren met uw collega's.

De voorzitter: Toch even zeggen dat we hier net hebben beslist om het zekere voor het onzekere te nemen, dus zowel de secretaris als de minister en ikzelf blijven bij dit werk. We gaan het niet riskeren om later in de reactivering terecht te komen. *(Gelach. Opmerkingen)*

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt – 2962 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, deze vraag sluit natuurlijk aan bij de discussie die we daarnet hebben gehad. Ook hier zal ik niet te lang over uitweiden. Unia heeft vorig jaar een onderzoek gedaan waaruit bleek dat het aantal meldingen van leeftijdsgerelateerde discriminatie enorm is toegenomen. Is dat door de heel gemediatiseerde zaak van Dovy Keukens of niet? Het is alleszins wel een heel opvallend trend dat er veel meer aandacht voor is en er veel meer meldingen zijn. Professor Stijn Baert heeft gesteld dat die leeftijdsgerelateerde discriminatie op de arbeidsmarkt misschien wel de grootste uitdaging is, dat dat een groep is van mensen die nog veel meer worden geconfronteerd met discriminatie dan mensen wegens hun etnische achtergrond of functiebeperking. Daar moet dus echt werk van worden gemaakt. Collega Ronse verwees bij de vorige vraag naar mensen die sollicitatiebrieven sturen en geen antwoord krijgen, of in het 'beste' geval een mail terugkrijgen die voor iemand anders was bestemd, maar waarin dan staat waarom ze eigenlijk niet worden uitgenodigd, en dat dat dan vooral wegens hun leeftijd is.

Minister, in dat kader heb ik een paar vragen voor u. Elk jaar opnieuw stel ik een paar keer vragen over discriminatie op de arbeidsmarkt, omdat ik dat een heel belangrijk thema vind en ook om een soort stand van zaken te vragen en te zien waar u juist staat ter zake. Hoe staat het met die geplande campagne van de Vlaamse overheid? Gaat het over de campagne 'Het is gauw gebeurd', of mogen we nog iets anders verwachten? Als het de campagne 'Het is gauw gebeurd' is, wat zijn de doelen die u ter zake hebt? Welke targets hebt u gesteld? Hoeveel mensen wilt u daarmee bereiken? Aan welke concrete doelen mogen we u dan houden? Zo niet, gaat het over een andere campagne, die u nog gaat lanceren? Wanneer mogen we die verwachten en op welke manier moeten we dat bekijken?

Als we meer oudere werknemers willen activeren in Vlaanderen, is er ook nood aan een vervolgingsbeleid ten aanzien van leeftijdsdiscriminatie. Welke stappen hebt u ter zake ondertussen gezet, en is daar gestalte aan gegeven?

U weet ook dat mijn partij natuurlijk een voorstander is van praktijktesten. Ik blijf dat toch wel belangrijk vinden. Vindt u of vindt u niet dat dat belangrijk is als het gaat over leeftijdsdiscriminatie? Hoe staat u daartegenover? Denkt u dat dat op die manier wel kan of niet kan? Ik weet wat uw mening is over praktijktesten als het gaat over etnie en achtergrond, omdat u ook al een paar keer hebt gezegd dat dat moeilijk is, dat het drijfzand is, dat het niet altijd even duidelijk is waarom iemand discrimineert. Dat hebt u toen aangehaald.

Tijdens de gedachtewisseling van 23 maart van dit jaar over de opvolging van de resolutie van 28 oktober 2015 hebt u aangegeven dat er geen overeenstemming kon worden bereikt over de invoering van praktijktesten in de dienstencheque-sector tussen werknemersorganisaties en werkgeversorganisaties. Bent u van plan om, naar aanleiding van deze discussie over pensioenen en leeftijdsdiscriminatie, opnieuw te gaan overleggen met die diverse partners, om te zien of daar een en ander kan bewegen? Tijdens diezelfde gedachtewisseling hebt u ook aangegeven dat in de nieuwe generatie sectorconvenanten van 2018 en 2019 het thema non-discriminatie nog prominenter wordt opgenomen en dat u voor het eerst enkele minimumvereisten gaat opleggen. De tussentijdse evaluatie van de lopende convenanten zal de basis vormen om de sectoren ertoe te brengen elke keer meer acties op te nemen in de convenanten, zodat er vooruitgang wordt geboekt. Er zal een minimum aan acties worden opgelegd aan de sectoren, en dat zal jaarlijks worden geëvalueerd. Zijn er ondertussen al nieuwe sectorconvenanten opgemaakt, en welke minimumvereisten staan erin? Zijn er ook specifieke acties in opgenomen met betrekking tot leeftijdsdiscriminatie? Zo ja, voor hoeveel van die sectoren worden die sectorconvenanten van de nieuwe generatie afgesproken, met welke maatregelen betreffende antidiscriminatie op de werkvloer? Hoe verloopt de controle daarop? U hebt ook altijd aangegeven sterk in te zetten op onderzoek en monitoring van discriminatie. Welke resultaten heeft dat tot dusver opgeleverd betreffende leeftijdsdiscriminatie? Kunnen daar al lessen uit worden getrokken?

Welke inspanningen doet de Vlaamse overheid zelf om 50-plussers kansen te geven? Dat vind ik ook wel belangrijk. Welk percentage van de nieuwe aanwervingen die de Vlaamse overheid de voorbije vijf jaar deed, betrof 50-plussers? Dat is om de voorzitter een toekomstperspectief te bieden als na 2019 zijn zitje in het parlement niet meer verzekerd zou zijn.

De voorzitter: Dat is uw mening, collega Annouri.

Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Het gaat inderdaad over de antidiscriminatiecampagne die vorige week woensdag is gelanceerd. Dat is een campagne die we met de sociale partners van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) hebben gelanceerd, die we ook met hen vanaf het begin hebben uitgewerkt, en die ook de steun krijgt van Unia, Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap (GRIP) en het Minderhedenforum. Ik denk dat u dat wellicht al hebt gehoord op de radio: Radio 1, Studio Brussel en Joe zijn daarbij betrokken. Dat zal worden gevolgd door advertenties in kranten. We gaan ook filmpjes plaatsen op de belangrijkste sociale media. We zullen ook campagneposters verspreiden, zodat die ook op de werkvloer kunnen worden opgehangen. Onder meer Sodexo doet daar ook aan mee. We gaan ook gerichte mailings opzetten om hr-verantwoordelijken te informeren. De campagne wordt ook ondersteund door een website, waarop je alle campagnemateriaal kunt vinden en waarop we ook verdere informatie ter beschikking stellen over discriminatie, met daarbij ook waar je terecht kunt, via een link naar het meldpunt.

Ik denk dat iedereen wel heeft gezien en begrepen dat de campagne de bedoeling heeft om aan bewustmaking te doen. Via het campagnemateriaal en de

campagnebeelden komt men tot de diverse mogelijke discriminatiegronden. We gaan ervan uit – en zowel de werkgeversorganisaties als de vakbonden hebben dat ook naar voren gebracht – dat dit de discussie over discriminatie, ook op de werkvloer en tussen werkgevers, kan aanwakkeren. U vroeg of dat specifiek gericht is op ouderen. Neen, ouderen zitten erbij, maar we stellen dit voorop in het algemeen.

Die campagne start nu en heeft verschillende elementen, en zal daarna ook een 'second wave' krijgen. Wij zijn ons er dus van bewust dat dit een langetermijnstrategie is, waarop we moeten blijven inzetten.

Dan was er de vraag over het vervolgingsbeleid door de afdeling Toezicht en Handhaving. Uiteraard blijft dat het sluitstuk van een antidiscriminatiebeleid. We gaan daarbij geen onderscheid maken naargelang de aard van de discriminatiegrond. Er wordt door de inspecteurs gelijke aandacht besteed aan alle discriminatiegronden zoals bepaald in de wetgeving. Voor de rest denk ik dat ik kan terugvallen op wat ik heb meegegeven op 23 maart, en wat we binnen mijn arbeidsmarktbeleid doen voor de doelgroep, is daarnet aan bod gekomen.

Wat uw derde vraag betreft: ik heb hier ook al vaak gesteld, gisteren nog, dat ik een voorstander ben van praktijktesten, maar als een sensibiliserend iets. We passen dat ondertussen ook daadwerkelijk toe bij uitzend- en dienstenchequebedrijven. Voor die laatsten vertrekt een eerste golf praktijktesten. Zoals u zelf ook al zei, zal ik ook andere sectoren verplichten om ter zake een aantal stappen te zetten. U mag ook niet vergeten dat er in het Zomerakkoord ook nog maatregelen zijn aangekondigd voor andere sectoren dan die waarvoor ik bevoegd ben.

Ik denk dat we lang en goed hebben onderhandeld over het actieplan. We zijn dat actieplan nu aan het uitvoeren. Eigenlijk was er één knelpunt met de vakbonden: de mystery calls en hoe die moeten worden toegepast. Voor de rest was er echter eigenlijk grote eensgezindheid over de andere acties. Ik ga de discussie niet heropenen. Ik denk ook niet dat daar een reden voor is. Laten we het actieplan nu uitvoeren.

De onderhandelingen over die nieuwe generatie van sectorconvenants beginnen pas dit najaar. In oktober moeten de sectoren hun ontwerpconvenant indienen bij mijn administratie. Ik verwacht dat 36 sectoren een voorstel zullen indienen. Omdat dat nog maar een voorstel is, moeten we daarna natuurlijk de onderhandelingen daarover starten. Ik kan dus ook nog niet zeggen welke maatregelen met betrekking tot antidiscriminatie zullen worden opgenomen. Met de keuze voor een zelfregulerend beleid inzake discriminatie verwacht ik van de sectoren toch ook dat ze extra inspanningen zullen doen om een degelijk antidiscriminatiebeleid uit te werken. Dat heb ik hier al een paar keren gezegd. Ze zullen waarschijnlijk ook bekijken wat er federaal wordt verplicht of gedaan. Zoals gezegd, is dit een verplicht thema. Het minimum dat we daar zien als voorwaarde, is zeker een gedragscode, maar ik denk dat we daarnaast per sector moeten bekijken op welke manier zelfregulering en zelfcontrole op het vlak van discriminatie aan bod kunnen komen in de sectorbesprekingen. De controle op de engagementen van de sectoren verloopt na het eerste werkjaar via een tussentijdse evaluatie, en na het tweede via de eindevaluatie.

Wat onderzoek betreft, kan ik u zeggen dat we binnenkort een oproep lanceren waarin een evaluatie van het non-discriminatiebeleid voor de arbeidsmarkt wordt beoogd, zoals dat wordt omschreven in de resolutie van het parlement, maar waarnaar we ook verwijzen in het Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie (ABAD).

Ten slotte was er uw vraag over de tewerkstelling van 50-plussers bij de overheid. Daarvoor, maar dat zult u weten, verwijs ik graag naar collega Homans. Ik heb die cijfers niet. Ik denk dat het eerlijk is dat ik mijn collega uw vraag laat beantwoorden. Ieder zijn bevoegdheid.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Goed, ik zal die laatste vraag dan ook gewoon stellen aan minister Homans. Ik had gehoopt dat u daar misschien ook wat meer zicht op had. Ik heb die campagne 'Het is gauw gebeurd', die u hebt uitgerold, ook zien passeren. Ik ben geen radioluisteraar. Ik heb dat dus niet op de radio gehoord, maar heb het wel gezien via sociale media en online. Ik had daar enkele vragen bij. U hebt zelf aangegeven dat dat met GRIP, het Minderhedenforum en Unia was. Hoe is dat overleg juist gebeurd? Hebben zij mee invulling kunnen geven aan de inhoud? Zijn alle partners evenwaardig betrokken, met een gezamenlijke output? Hoe is dat alles juist in zijn werk gegaan?

U geeft aan ook actief te zijn op de belangrijkste sociale media, maar ik begrijp niet goed wat u daarmee bedoelt. Bedoelt u daar alle socialemediakanalen van de Vlaamse overheid mee, of van partners, of is dat gewoon op Facebook, Twitter? Is dat dan via advertentiecampagnes enzovoort, en op wie worden die gericht?

Ik heb die filmpjes gezien. Ik heb er vier zien passeren. Ik weet niet hoeveel er zijn. Wat mij wel opviel, was dat dat vooral ging over foute uitspraken, dus inderdaad sensibiliseren om niet zulke uitspraken te doen. Draait de hele sensibiliseringscampagne vooral om foute uitspraken, of gaat dat ook over discriminatie bij aanwerving, achter de schermen, alles wat daarbij komt kijken? Natuurlijk verdienen foute uitspraken zeker alle aandacht, maar het gaat natuurlijk over veel meer dan dat. Wordt dat ook meegenomen in de campagne? Zo ja, op welke manier?

Hebt u bepaalde concrete doelen die u wilt bereiken met deze campagne, ja of neen? U hebt aangegeven dat er nog een 'second wave' komt, dat het een langetermijnplanning is. Moet ik begrijpen dat dat een permanente campagne blijft vanuit de Vlaamse overheid, of is er een bepaald slotmoment gepland, en op welke manier?

Ik had die vraag over de sectorconvenanten gesteld omdat het me in het verleden ook is opgevallen dat er soms gewoon heel weinig veranderde, en ik wou er nu gewoon vroeg bij zijn. Ik weet nog heel goed dat er een analyse was van sectorconvenanten waarin diverse middenveldorganisaties aangaven dat de minister wel had gezegd dat er een beleidswijziging inzake discriminatie moest komen, maar dat ze in de sectorconvenanten ter zake niks zagen veranderen. Ik wil dat vermijden. Ik wil echt dat er stappen vooruit worden gezet. Daarom ben ik er nu ook al heel vroeg bij met de vraag welke signalen u daarover krijgt. Krijgt u al dan niet bepaalde signalen, misschien via informele kanalen? Hoort u de duidelijke ambitie om daar werk van te maken?

Mijn laatste vraag zal ik dan stellen aan minister Homans.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Heel het debat over discriminatie, en leeftijdsdiscriminatie in het bijzonder, gaan we nu niet opnieuw voeren. We weten dat discriminatie wegens leeftijd een van de belangrijkste discriminatievormen is. Wat we toch ook al kunnen vaststellen als het over de discussie over de praktijktesten gaat, is dat er meningsverschillen zijn, maar dat één feit wel vaststaat, namelijk dat de praktijktesten die zijn georganiseerd door de universiteiten en door de middenveldorganisaties, een belangrijke trigger zijn geweest, een belangrijk beleidssturend instrument zijn. Je ziet dat veel initiatieven worden genomen naar aanleiding van discussies die zijn gerezen op basis van de resultaten van zo'n praktijktest. Ik heb daar dus twee vragen bij. Minister, in maart gaf u ook aan ook op onderzoek de nadruk te leggen. U hebt aangegeven te zullen evalueren als vorm van onderzoek. Ik heb het gisteren ook nog gesignaleerd: toen we professor Baert hier in de commissie zagen, gaf hij ook aan dat hij een onderzoeksvoorstel had gedaan om eigenlijk een bredere praktijktest te organiseren, louter

om de realiteit wat beter in kaart te brengen. Vindt u dat eigenlijk een goede weg? Ik denk dat dat op zich wel interessant is, omdat je dan ook de goede voorbeelden in kaart kunt brengen. Dat is dan niet individueel, maar meer op sectorniveau, denk ik. Dat is dus de vraag naar wetenschappelijke praktijktesten.

De tweede vraag betreft het jaarverslag van Unia. Ik denk dat ik dat ook met de collega's moet bespreken, ik ken de geplogenheden nog niet zo goed, maar het zou goed zijn dat we ook dat jaarverslag hier in de commissie kunnen bespreken, omdat zij het afgelopen jaar zo sterk hebben ingezet op leeftijdsdiscriminatie, om eens te bekijken wat hun bedenkingen en dies meer zijn. Staat u ervoor open om samen met ons Unia te ontvangen en daarover met hen een discussie te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Nog heel even over de sectorconvenanten. Kunnen wij die hebben vooraleer erover wordt onderhandeld? U hebt aangegeven dat discriminatie een verplicht item is in de sectorconvenanten. Ik veronderstel dat de sectoren een voorstel doen. Dan heb je het moment van de onderhandelingen en dan wordt afgeklopt wat de sectorconvenant is. Ik vroeg me gewoon af of we als parlement inzage kunnen hebben in wat sectoren indienen. Dat is immers natuurlijk belangrijk om ook een zicht te hebben op wat moet worden bijgestuurd. U zet nu vooral in op die sectorconvenanten. Dan is het ook wel belangrijk dat men dat in de sectoren zelf echt ziet zitten.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Collega Annouri, onze bekommernis over oudere werknemers is dezelfde. 50-plussers lopen nu eenmaal een groter risico om feitelijk te worden gediscrimineerd. Hun kleinere kansen op de arbeidsmarkt hebben uiteraard niet alleen te maken met het naakte feit dat ze 50 jaar of ouder zijn. Er zijn veel relevante elementen, zoals de loonkosten, ook eventueel SWT (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage) bij ontslaggrondes, de kosten van de verplichte outplacement. Dat zijn allemaal zaken die een rol spelen en waaraan we werken. Dat is ook al aan bod gekomen bij de vorige vragen om uitleg. Dat lijkt me nuttiger dan werken met aparte praktijktesten voor leeftijdsdiscriminatie of elke vorm van discriminatie. Ik wil verhinderen dat we in een onwerkbaar systeem terechtkomen, waarbij het betrappen op fouten eigenlijk belangrijker wordt dan het bemiddelen naar een job. Ik zeg daarmee absoluut niet dat we onze ogen moeten sluiten voor leeftijdsdiscriminatie. We moeten dat aanpakken.

Maar er is al veel in gang gezet. Ik geloof dat we dit sector per sector en met de nadruk op de zelfregulering moeten aanpakken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mijn reactie ligt in dezelfde toonaard.

Ik ben blij dat het standpunt van de oppositie lichtjes gewijzigd is. We hebben van professor Baert geleerd dat praktijktesten als sanctioneringsmiddel eigenlijk methodisch onverantwoord en onhaalbaar zijn. Ze hebben, denk ik, ook vastgesteld dat we vooroordelen daarmee niet uit de wereld helpen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik merk aan het non-verbale gedrag dat ze het niet eens zijn met mijn conclusie.

Maar goed, nu pleit men voor sensibiliserende praktijktesten. Ik ben daar zelf ook niet tegen. Dat gebeurt ook vandaag. Toen schepen Tapmaz in de commissie kwam, heb ik dat ook gezegd: het is goed dat er steekproeven gebeuren. Aan de andere kant, om nu op Vlaams niveau grootschalig te investeren in een wetenschappelijke praktijktest over leeftijdsdiscriminatie, dat lijkt me een retorische

kwestie. Is er leeftijdsdiscriminatie? Massa's. Of dat nu gigantisch veel is of gigantisch veel, het blijft massa's en we moeten dat uit de wereld helpen.

Ik vind dat we zowel in de software- als de hardwarekant van de zaak keihard moeten investeren. De softwarekant, dat zijn inderdaad die campagnes. Ik ben wat sceptisch ten opzichte van sommige campagnes, iedereen weet dat. De hardwarekant, dat is een beetje paradoxaal, dat zijn een aantal rechten ontdoen die een oudere werknemer heeft om hem net meer jobkansen te geven – 'reculer pour mieux sauter'. Dat gaat over dat ontslagrecht, over die anciënniteit, over zaken die in de wishlist van de minister stonden. Dat blijft een heel, heel moeilijk debat.

Het enige dat we vandaag voor die mensen kunnen doen en dat wezenlijk is, is blijven investeren in private jobcreatie. De arbeidsmarkt is bij ons bijna opgedroogd, we zitten maar met tweehonderdduizend werklozen. Dit is een opportuniteit om hen te laten inzien dat die 50-plussers echt wel talentvol zijn. Tot daar mijn beschouwingen.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Annouri, wat betreft die campagne, die betrokkenheid van het middenveld en de sociale partners, die was er van in het begin. We hebben een eerste campagne geprobeerd, we hebben die teruggefloten en zijn opnieuw aan de slag gegaan met een zeer sterke betrokkenheid. Ze hebben mee de keuze bepaald van de indieningen die er zijn geweest. Ze waren allemaal aanwezig op de persconferentie, wat volgens mij het signaal is dat ze erachter staan. Juridisch discriminatie in beeld brengen en naar voren brengen, is een zeer moeilijke zaak. We hebben er met deze campagne dus voor gekozen om de drempel lager te leggen en te zorgen dat mensen beginnen na te denken, dat ze zich afvragen: maak ik die opmerking ook niet, doe ik dat ook niet? Zulke opmerkingen kunnen aanleiding zijn tot discriminatie in een latere fase. Dat is de eerste stap: eens nadenken, zich afvragen: heb ik er niet aan meegedaan, heb ik niet eens een homofobe opmerking gemaakt of weet ik veel? Die elementen zijn allemaal mee opgenomen en dat is de bedoeling van deze campagne.

Inzake meting is dat niet evident. We gaan een evaluatie doen. We gaan de studie van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkttrapporing (VIONA) uitschrijven en uiteraard kan professor Baert daarvoor inschrijven. We gaan de markt raadplegen. We willen een evaluatie doen van het non-discriminatiebeleid; dat gaan we vergelijken met het buitenland en we gaan best practices naar voren schuiven. Dat zal onze manier van werken zijn.

Op de sociale media komen er advertenties, net als op Facebook. Er zijn vier filmpjes. Dat gaat om bewustmaking. Daar hebben we het al over gehad.

U vroeg naar de sectorconvenanten. Mevrouw Claes, u vroeg wat de normale werkwijze is. We krijgen een voorstel vanuit de sector. Dat is intens, er zijn 36 sectoren. Mijn administratie gaat onderhandelen met die sector. We gaan zien waar er te weinig is en waar er wat meer kan zijn. We gaan geen geld geven als ze dat niet doen enzovoort.

Ik denk niet dat het zinvol is dat dat naar het parlement gaat. Dat is maar een aanbod. Ik denk dat er altijd misschien zelfs sectoren bij zijn die daar bijna bewust wat minder doen of wat minder voorstellen omdat ze verwachten dat wij er toch nog een schep bovenop doen. Dat is de eerste stap. Als we tot een vergelijk komen, gaat het naar de regering en het is de hele Vlaamse Regering die de sectorconvenanten moet goedkeuren. Ik denk dat dit aan jullie voldoende vertrouwen moet kunnen geven, zeker vanuit de meerderheid, om te zeggen: dat is dat. *(Opmerkingen van Yasmin Kherbache)*

Ik heb het eerlijk gezegd, mevrouw Kherbache.

Dan is dat goedgekeurd en dan is het aan jullie om mij daar verder over te bevragen.

Dat is de manier van werken. En ik denk dat het heel moeilijk is als men zo prematuur eerst een voorstel krijgt en we daarover gaan discussiëren. Ik zie niet hoe we dat gaan matchen. Dat moet allemaal tussen nu en december klaar zijn, want in januari beginnen de nieuwe sectorconvenanten. Als we die discussie ook nog eens met het parlement voeren, lijkt me dat praktisch bijna niet haalbaar.

Ik kom nooit tussen in de werkzaamheden van het parlement, dus als u het jaarverslag van Unia wil bespreken, en u roept mij op om daarbij aanwezig te zijn, dan zal ik er zijn. Dat valt echter niet onder mijn bevoegdheid, maar onder die van minister Homans.

Imade Annouri (Groen): Mijnheer Ronse, we hebben van bij het begin aangegeven dat we voor sensibilisering zijn, dat we voorstander zijn van zelfregulering, maar dat we wel geloven in die praktijktesten. Het is een ideaal instrument om te beschikken over objectieve cijfers.

Beeld u in dat we zouden vragen of er werklozen zijn in Vlaanderen. Massa's. We moeten dat niet meten, we moeten dat oplossen. Beeld u in dat we vragen of er mensen op een wachtlijst staan voor geestelijke gezondheidszorg. Massa's. We moeten dat niet meten, we moeten dat gewoon oplossen. Zo marcheert dat niet. We hebben objectieve cijfers nodig en dan kunnen we daar een beleid rond voeren. Dan kunnen we zien of dat goed loopt, waar het minder goed loopt, waar we dingen kunnen aanpassen.

In die zin ben ik blij dat er ook bij u een kentering is, want u omarmt de praktijktesten, al is het maar voor een sensibiliseringszaak. Ik ben het daar met u eens. Ik denk dat we daar werk van moeten maken om een objectieve kaart te hebben van de problematiek. Dan kunnen we gaan nadenken over wat er wel of niet mee kan gebeuren.

Toen ik u de allereerste keer ondervraagd heb over discriminatie op de arbeidsmarkt, minister, heb ik gezegd dat ik niet wil dat we na een termijn van vijf jaar – nu nog anderhalf jaar – tot de conclusie moeten komen dat we wat in de marge gemorreld hebben maar dat er aan de cijfers weinig is veranderd, dat er op het terrein weinig is veranderd. Vandaar dat ik heel graag zou willen dat een campagne wordt uitgerold.

Ik zal nog contact opnemen met de sociale partners. Ze waren er allemaal. Dat is al een duidelijk teken. Ik zal eens luisteren wat hun interpretatie van of kijk op de hele campagne is. Ik wil niet dat we dan tot de conclusie komen: we hebben een en ander gedaan, we hebben er geld in gestopt, maar op de arbeidsmarkt is er weinig veranderd voor de mensen die werk zoeken. Dat zou ik heel jammer vinden, dat zou ik een falen vinden van zowel meerderheid als oppositie in dit Vlaams Parlement tegenover alle Vlamingen die te maken hebben met discriminatie op de arbeidsmarkt. Zoals eerder gezegd: 'to be continued'.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een premie voor werkzoekenden om dichter bij potentiële arbeidsplaatsen te komen wonen – 2671 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De titel van de vraag dekt niet helemaal de lading, denk ik. Ik heb mijn vraag ingediend eind juni naar aanleiding van een communicatie van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid. Die raad neemt onze arbeidsmarkt steeds zeer grondig onder de loep.

Een probleem dat we al lang kennen op onze arbeidsmarkt is naar voren gehaald. Dat is ons gebrek aan mobiliteit, niet alleen tussen functies, maar ook een gebrek aan geografische mobiliteit. Vlamingen weigeren blijkbaar te verhuizen of gaan toch minder snel verhuizen dan in andere landen. Dat zou nochtans nuttig zijn want er zijn nog altijd grote verschillen op onze arbeidsmarkt, ook binnen Vlaanderen. De werkloosheidsgraad in uw regio, minister, is de hoogste op dit moment in Vlaanderen. In de regio rond Antwerpen is er 11 à 12 procent werkloosheid. In mijn regio, Zuid-Oost- en Zuid-West-Vlaanderen, zitten we op iets meer dan 5 procent. Ik besef dat ik nu een risico neem door te pleiten dat meer Antwerpenaren naar mijn regio verhuizen. Maar goed, ik wil daar toch een lans voor breken.

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid doet dat ook. Ze lanceren een aantal ideeën en ondersteunen mensen die wegens een nieuwe job willen verhuizen. Ze staan bijvoorbeeld achter de idee om registratierechten bij de aankoop van een woning te verlagen voor mensen die verhuizen in functie van een job. Een ander idee is dat mensen die voor een nieuwe job moeten verhuizen enkele jaren geen onroerende voorheffing zouden moeten betalen. Het zijn originele en vernieuwende oplossingen. Die wijzen er misschien op dat het probleem toch wel groot is en dat we op alle mogelijke manieren de mismatch op onze arbeidsmarkt moeten aanpakken.

Nog een voorstel van de raad dat in dezelfde periode wel wat ophef veroorzaakte in de pers, was een versnelling van het optrekken van de pensioenleeftijd. U weet dat het federale schema in 2025 naar 66 jaar gaat en in 2030 naar 67 jaar. Ik weet dat wij niet bevoegd zijn voor de pensioenleeftijd, maar het raakt aan de discussie van daarnet, namelijk het activeren van 60-plussers en het opschuiven van het beleid op dat vlak. We stellen vast dat de werkloosheid bij de zestigplussers wel stijgt, in tegenstelling tot andere leeftijdsgroepen. Dat noopt ons nog een stap verder te gaan in ons activeringsbeleid, en ons beleid op dat vlak aan te passen. Als het van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid afhangt, dus blijkbaar nog sneller dan initieel was gepland zowel op federaal als op Vlaams niveau.

Minister, hoe staat u ten opzichte van het voorstel om incentives, stimuli of een premie in te voeren om dichterbij het werk te komen wonen? Dat zou voor de krapte op de arbeidsmarkt misschien een oplossing zijn, maar ook voor de fileproblematiek waar minister Weyts volgens onze parlementsvoorzitter nog te weinig aan doet, zo heb ik maandag begrepen.

Op welke manier zou dit dan praktisch en financieel haalbaar zijn?

Via welke ingrepen gaat u de mismatch tussen vacatures en werkzoekenden, vooral geografische, oplossen?

Wat is uw visie over het idee om de pensioenleeftijd op te trekken? Het gaat dan vooral over het activeringsbeleid voor die groep.

Hebt u hierover al samengezeten met de federale collega's? Wat is de uitkomst van dit overleg?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, eigenlijk waren die voorstellen niet zo origineel. Er was in het verleden vanuit het werkgelegenheidsbeleid, daar zal ik eerst mee beginnen, al zo'n premie. Dat was de mobiliteitstoelage. Hebt u een idee hoeveel mensen daar een beroep op hebben gedaan in 2014? (*Opmerkingen*)

Dat waren er vier. Ik heb de toeslag wegens de vereenvoudiging en transparantie afgeschaft. Dat was geen enorme budgettaire last om die dan af te schaffen. We hebben in totaal 5000 euro uitgekeerd. Dat heeft dus bestaan.

Laat ons eerlijk zijn, een geografische mobiliteit is niet zo gemakkelijk. Die is relatief beperkt. Heel veel jonge gezinnen zijn tweeverdieners en dergelijke en verhuizen niet zo gemakkelijk. De ene partner heeft een job in plaats A, de andere in plaats B en dan moeten de kinderen nog naar school gaan. Dus dat is niet evident.

Ik weet niet of de vragen of voorstellen van de raad volstaan om tot oplossingen te komen, temeer, maar ik denk dat u dat ook weet, dat de meeneembaarheid van de registratierechten in Vlaanderen al bestaat. Daarbij komt nog dat ik, en de hele regering, de registratierechten te hoog vind. Dat staat in ons regeerakkoord: "We maken werk van een budgetneutrale vereenvoudiging van de registratierechten en herwerken de bestaande gunstmaatregelen naar een globaal lager tarief voor gezinswoningen. De filosofie van de meeneembaarheid van betaalde registratierechten blijft behouden."

Dat is niet mijn bevoegdheid, maar die van de minister van Financiën. Ik denk dat we ter zake nog voorstellen zullen krijgen.

Ik had uw vraag over de mismatch en de oplossing daarvoor anders begrepen. Ik vond het nogal raar. Ik dacht: de heer Bothuyne weet toch wat ik allemaal doe? Dat geografische element blijft voor mij een moeilijke. Wat kan ik daaraan doen? We hebben het in het verleden al geprobeerd: afspraken maken met De Lijn. Minister Weyts probeert in de Week van de Mobiliteit afspraken te maken met bedrijven. Hij organiseert de Dag van de Mobiliteit in de bedrijven, laat ons hopen dat daar verder zaken een uitrol krijgen.

Het is niet eenvoudig, ik heb geen pasklare antwoorden. Ik weet niet wat ik nog meer kan doen. Ik heb niet direct iets gepland. Ik zie niet wat we nog extra kunnen doen.

Ik denk dat u het al weet, ik heb niet graag dat mijn federale collega's mij zeggen wat ze vinden van mijn beleid en wat ik nog zou moeten doen. Ik ga dat dus ook niet doen over de pensioenleeftijd. Ik zou ook mijn wishlist niet hebben gegeven als ik daartoe niet was uitgedaagd.

Voor de registratierechten, zoals ik al zei, moeten we de plannen van minister Tommelein afwachten.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, het feit dat de mobiliteitstoeslag is afgeschaft bij gebrek aan aanvragen, is nog eens een indicator van het probleem, van het gebrek aan geografische mobiliteit in ons land. Ik denk dat we daar eens moeten over nadenken. We moeten eens nadenken over een beleid, niet alleen financieel maar ook sensibiliserend. Waar liggen de kansen op onze arbeidsmarkt? Ze liggen niet alleen in een ander bedrijf of een andere sector, daarvoor hebben we de loopbaanbegeleiding. Ook geografisch zijn er andere keuzes te maken dan de eerder conservatieve keuze om te blijven waar men is.

In het verleden is nog onderzoek gebeurd door Daan Ysebaert om ons beleid daaromtrent aan te passen. Ik zou u willen vragen om hier toch iets dieper op in te gaan.

Minister Tommelein moet nog voorstellen doen rond de registratierechten. Misschien is dat een goede aanleiding om daar vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt een aantal zaken aan toe te voegen op dat moment omdat het wel degelijk een van de problemen is op onze arbeidsmarkt waar we iets aan kunnen doen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben blij dat de camera aanstaat, want het is tijd voor een promopraatje. De regio Zuid-West-Vlaanderen is de regio met de meest krappe arbeidsmarkt, met indrukwekkende kmo's en bedrijven met enorm mooie jobkansen. Het is een zeer leefbare regio. Hij ligt naast een enorme groene gordel, namelijk de Westhoek. Die zorgt wel voor wat landbouwgeurtjes, maar dat is ook aangenaam.

We hebben de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) met de beste opleiding ter wereld in gaming. We hebben Barco en Van de Wiele, we zijn de diepvriesgroentewereldleider. Het is inderdaad soms onbegrijpelijk dat er in andere regio's in Vlaanderen zo'n grote werkloosheid is waar getalenteerde mensen geen job schijnen te vinden. Dat zijn zowel jonge afgestudeerden als 55-plussers. Bij ons worden zij dan gevraagd tot en met.

De betaalbaarheid van woningen in de Westhoek is absoluut geen issue, maar ook in Kortrijk, een centrumstad, is het zeer goedkoop en mooi wonen. De stad is vergroend.

De vraag van de heer Bothuyne is zeker pertinent en een mooie aanleiding om die punten hier op de agenda te zetten. Ik vraag mij inderdaad ook af of zo'n mobiliteitspremie het spel zou oplossen. Ik denk dat er echt een mentaliteitsverandering nodig is. Ik heb familie in de Verenigde Staten, en daar is van straat na straat verhuizen voor een job echt geen punt. De vraag is: hoe kunnen wij hier in Vlaanderen zo'n mentaliteitshift realiseren? Dat zal niet mogelijk zijn met een tv-campagne of zo, maar we moeten daar wel over durven nadenken.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Aansluitend op de tussenkomst van de heer Ronse, het klopt dat de Vlaming honkvast is. Maar Vlaanderen is niet zo groot. Ik denk dat de mobiliteit tussen jobs en het woon-werkverkeer zeer grote hindernissen zijn, waar we wel vat op hebben. De volksaard zelf is een groter debat. De minister zal dat niet in een vingerknip kunnen veranderen. Ik denk dat het bij jongeren wel wat anders ligt. Zij zijn wel bereid om verder weg of in het buitenland te gaan werken.

Minister, ik wil eigenlijk inspelen op uw oproep. U weet het niet goed. U hebt zaken afgeschaft die toch niet werkten, die mobiliteitspremie. U ziet niet direct wat u nog kunt doen.

Ik veronderstel dat u deze zomer ook de alarmkreet hebt gehoord van de Antwerpse haven. Zowel werkgevers als vakbonden zeggen dat er veel werknemers vertrekken omdat ze het beu zijn dat ze zo lang in de file moeten staan, en/of omdat ze niet op het werk geraken. De vakbonden zeggen: shiften draaien, allemaal goed en wel, maar de mensen geraken niet met het openbaar vervoer op hun werk. Er wordt eigenlijk nog meer verkeer gegenereerd door het ontbreken van al die andere alternatieven voor de wagen. Het openbaar vervoer is geen alternatief wat de haven betreft. Betreffende het fietsverkeer krijgen we het signaal dat het zeer onveilig is. Als minister van Werk kunt u een signaal geven, u kunt een wishlist overmaken aan minister Weyts dat hij zich dat moet aantrekken en wat meer moet investeren om de mobiliteit te bevorderen.

We moeten de alternatieve modi versterken omdat de verkeersellende in de omgeving van Antwerpen de komende jaren door de Oosterweelwerken alleen maar zal toenemen. Het is een zeer terechte alarmkreet zowel van de werkgevers als van de vakbonden van de Antwerpse haven.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil toch ook even wijzen op een minder gunstig effect van dergelijke maatregel, en dat is de braindrain. Jongeren, vaak hoogopgeleid, verlaten hun streek om dichterbij hun werk te wonen. Ik heb dat al verschillende keren aangekaart. Zeker in mijn eigen regio, in de Westhoek, is het een groot probleem. Ik lig daar wakker van. Ook organisaties zoals Voka en UNIZO en de bedrijven liggen daar wakker van, want er worden al premies uitgelooft om mensen aan te trekken. Het staat natuurlijk iedereen vrij om te wonen en te werken waar hij wil. Maar we zitten in Zuid-West-Vlaanderen wel met grote

kraptes en we zouden die graag met eigen mensen invullen. Nu al moeten we actief in Noord-Frankrijk en Wallonië gaan ronselen.

Ik zou graag weten hoe u dergelijke maatregel ziet te verzoenen met de brain-drain die in bepaalde regio's hardnekkig toeslaat.

Minister Philippe Muyters: Ik moet eigenlijk niks antwoorden, want ik heb geen maatregel. Ik heb geen braindrain.

Het is juist wat mevrouw Kherbache zegt, het is de aard van de Vlaming om niet gemakkelijk te verhuizen. Ik heb de bijkomende problematiek geschetst. We hebben veel tweeverdieners, de ene zit met zijn job in West-Vlaanderen en de andere in Limburg.

Ik heb ooit nog in Amerika gewerkt. Daar ging men met het vliegtuig op maandag naar het werk 300 of 500 kilometer verder, en kwam men op vrijdag terug. Dat ligt niet echt in onze aard. Groen vindt dat ook niet echt een goed idee vanwege de ecologische voetafdruk. We hebben een andere mentaliteit.

Mevrouw Kherbache, ik besef natuurlijk heel goed de problematiek van de mensen in de Antwerpse haven. Ze kunnen zich nu veroorloven om dichterbij huis werk te zoeken omdat er veel jobs zijn. Ze hebben de keuze om niet in de haven te blijven en ergens anders te gaan werken. Het nadeel is dat men in de haven geen werknemers meer vindt, en dat men daar zoekt naar maatregelen. Suggesties zijn welkom om daaraan mee te werken. Ik zal dit met minister Weyts zeker en vast bespreken. Het budget is het hoogste, en de hoogste investeringen zijn extra geweest in de afgelopen jaren. Rome is niet in één dag gebouwd, en de wegen hebben ook nog veel geld nodig.

Robrecht Bothuyn (CD&V): Minister, u hebt een nieuwe wishlist in aanmaak, eentje voor minister Weyts. Minister van wishlist lijkt me een heel mooie portefeuille.

Ten aanzien van minister Weyts is er nog heel veel werk. Op een aantal bedrijventerreinen in mijn regio probeer ik er al jaren voor te zorgen dat De Lijn haltes zou installeren, maar dat gebeurt slechts met mondjesmaat om het zacht uit te drukken. Dus er is nog heel wat werk aan de winkel.

Ik denk dat we met betrekking tot het arbeidsmarktbeleid – en de link met de registratierechten bijvoorbeeld – misschien toch iets creatiever kunnen zijn. We moeten dat zeker in het achterhoofd houden op het moment dat dit aspect aan bod komt op de ministerraad. Het is niet omdat de mobiliteitstoelage niet heeft gewerkt zoals hij was vormgegeven dat we geen andere nuttige instrumenten in het leven kunnen roepen om aan dit euvel te remediëren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het controleren van online zoekgedrag van werklozen door VDAB – 2802 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het screenen van het surfgedrag van werkzoekenden door VDAB – 2810 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van big data door VDAB – 2896 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het screenen van het surfgedrag van werkzoekenden door VDAB – 2965 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, begin september konden we in de pers lezen dat VDAB online wil bijhouden op welke vacatures werkzoekenden klikken. Het doel is te controleren of ze effectief naar werk zoeken. Wie niet genoeg klikt, dreigt een sanctie te krijgen.

Aangezien VDAB al langer aanstuurt op een groter online aandeel in zijn bemiddelingsopdracht – en terecht – hoeft het niet te verbazen dat er al langer geëxperimenteerd wordt met informatie die uit het surfgedrag op de website komt. Fons Leroy zei het zelf: “We hebben de ambitie om de ‘Amazon van de arbeidsmarkt’ te zijn.”

Maar het surfgedrag zal nu ook worden aangewend voor het controle- en sanctieringsluik, waarvoor VDAB sinds vorig jaar bevoegd is. Na een voorzichtige start werd gewerkt aan een actieplan inzake controle en sanctionering. Daarin kadert nu ook blijkbaar de controle van het surfgedrag van werkzoekenden. Er zou al een experiment lopen, zo liet de woordvoerder van VDAB weten. In dat experiment wordt bekeken op welke manier het klikgedrag kan worden ingezet om het actieve zoekgedrag van een werkzoekende te controleren. Wie niet actief genoeg is, zou voor een gesprek worden uitgenodigd. Een volgende stap zou dan een eventuele sanctie zijn.

Minister, wat is het precieze opzet van het experiment dat VDAB voert rond het inzetten van surfgedrag van werkzoekenden voor controle en sanctionering?

Hoe is de doelgroep samengesteld? Wat is de timing? Welke objectieven worden vooropgesteld?

Maakt dit digitale luik deel uit van het actieplan Controle en Sanctionering? Werd het als dusdanig door de raad van bestuur goedgekeurd?

Wordt er louter gekeken naar het kwantitatief aantal clicks, of zal ook inhoudelijk worden nagegaan voor welke vacatures de werkzoekenden belangstelling hebben?

Zal het digitaal zoeken naar vacatures worden geïntegreerd in de trajectbegeleiding van werkzoekenden? Worden daaraan dan kwantitatieve doelstellingen gekoppeld, zodat de werkzoekenden op voorhand weten welke inspanningen VDAB van hen verwacht?

Wat gebeurt er – heel belangrijk – met werkzoekenden die nog niet online verbonden zijn? Krijgen zij via een andere extra parameter een beoordeling van hun zoekgedrag?

Zal VDAB nakijken in hoeverre de VDAB-consulenten zelf kunnen helpen bij het zoeken naar vacatures via het internet?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Een werkzoekende die perfect in staat is om een job te doen en één of meerdere vacatures doorgestuurd krijgt en er niet op klikt, dat is volgens mij minstens een aanleiding om een gesprek te voeren en te kijken waarom hij die niet aanklikte. Sedert een jaar of tien maakt de technologie het voor een speler als VDAB mogelijk om zonder in te breken in de privacy na te gaan of een werkzoekende al dan niet klikt op die vacatures. Ik ben zeer verheugd dat VDAB meegaat met zijn tijd en die toepassing op zijn minst al via een experiment wil uittesten en hopelijk zal integreren. Dat is arbeidsmarktbeleid 2.0 of 4.0 of 5.0, whatever. Dat is belangrijk.

Inzake controle en sanctionering is dat een essentiële tool. Het is ook heel interessant om te doen zoals Google en Facebook, wat men artificial intelligence noemt. Bijvoorbeeld als iemand anders met een gelijkaardig profiel andere vacatures aanklikt, zoekt en vindt, krijgt een werkzoekende ook deze vacatures toegestuurd. Zo maakt men maximaal gebruik van de mogelijkheden die de data ons bieden.

Dat experiment wordt nu opgezet. Mijn vraag en hoop is dat het zo snel mogelijk zou worden uitgerold. De vraag is dan hoe het zal worden uitgerold.

Minister, ik wil nog een kleine, maar belangrijke opmerking maken. Zoals mevrouw Talpe al heeft aangehaald, is er ook het element van de controle. Iemand die in zijn leven nog geen computer heeft aangeraakt, kunnen we natuurlijk moeilijk op het aantal clicks controleren. Ik vermoed dat u daar ook een antwoord op hebt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Voorzitter, we hebben in verschillende kranten gelezen dat VDAB met big data experimenteert. VDAB gaat na op welke wijze het klikgedrag kan worden ingezet om het actief zoekgedrag van de werkzoekenden te controleren. Wie de door VDAB doorgestuurde vacatures niet actief genoeg bekijkt, kan door een experimentele tool worden gedetecteerd en vervolgens voor een gesprek worden uitgenodigd. In een latere fase zou ook een sanctie kunnen volgen.

Er is al aangestipt dat VDAB al langer experimenteert met de informatie die uit het surfgedrag op de eigen website wordt gehaald. Tot nu toe is dit steeds gebeurd met als doel de bezoekers beter te dienen. Nu gaat het om sancties.

Het valt uiteraard om velerlei redenen te betwijfelen of met een dergelijke tool een accuraat beeld kan worden geschapen van het zoekgedrag van de werkzoekenden. Daarvoor zullen we de conclusies van het experiment moeten afwachten.

Dat VDAB met big data experimenteert, hoeft op zich niet problematisch te zijn. Dat gebeurt in veel sectoren, en big data is de toekomst. Het brengt echter wel een aantal knelpunten met zich mee die moeten worden uitgeklaard.

Het eerste punt betreft de privacy. Er is uiteraard gesteld dat dit zonder inbreuk op de privacy verloopt, maar volgens mij is er toch een probleem. Op 14 april 2016 hebben de Europese lidstaten na vier jaar onderhandelen de nieuwe Europese verordening inzake de persoonsgegevens finaal goedgekeurd. Met de General Data Protection Regulation (GDPR) is goedkeuring gegeven aan een nieuwe regelgeving voor de bescherming van de persoonsgegevens. Er is een richtlijn voor de politie

en justitie inzake de gegevensbescherming. Die verordening is op 25 mei 2016 in werking getreden en zal vanaf 25 mei 2018 van toepassing zijn. Op die datum vervangt de GDPR de huidige richtlijnen en wetten inzake privacy.

Wat de casus van VDAB betreft, impliceert de GDPR dat de werkzoekenden expliciet hun toestemming moeten geven voor de verwerking van hun persoonsgegevens. VDAB zal trouwens een privacy officer in dienst moeten nemen om de implementatie van de GDPR uit te voeren. Tenzij er een specifiek regelgevend kader komt, moet de werkzoekende steeds de optie hebben om dit te weigeren. Dat is wat de GDPR stelt.

Minister, hoe evalueert u het momenteel lopend experiment van VDAB? Bent u van plan in de toekomst meer in te zetten op dergelijke tools voor big data? Zijn elders vergelijkbare experimenten uitgevoerd? Zo ja, wat is het resultaat van die experimenten?

Kunt u toelichten op welke wijze VDAB momenteel de informatie uit het surfgedrag aanwendt om de ervaring op de website te optimaliseren?

Verder is er nog een zeer belangrijk issue dat ik net ook bij minister Gatz heb aangekaart. Ik heb hem op dit vlak al veel aangespoord. De focus ligt op het online solliciteren. Het denkspoor is dat wie dit onvoldoende doet, in de toekomst zou kunnen worden gesanctioneerd. Dit werpt de vraag op of VDAB wel voldoende inzet op een e-inclusief beleid. Welke initiatieven ontplooit VDAB om de digitale geletterdheid van de werkzoekenden te verhogen?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vorige vraagstellers. De situatie is duidelijk geschetst. VDAB experimenteert nu om het surfgedrag van de werkzoekenden in kaart te brengen, om na te gaan hoe ze een job zoeken en om na te gaan of ze dat actief genoeg doen. Het is al langer de bedoeling van VDAB om met big data te werken. Zoals mevrouw Segers heeft aangehaald, is dat helemaal geen probleem. Daarmee zet VDAB een stap naar de toekomst. Dat is logisch. Op die manier kan VDAB weten wie op wat klikt, en vacatures die meer op maat zijn, in beeld brengen. Tegelijkertijd kan VDAB nagaan wie niet genoeg klikt, waarom hij niet genoeg klikt en eventueel tot sancties overgaan.

Minister, worden de data die VDAB verzamelt ook gebruikt om werkgevers te screenen en te controleren? We hebben het daarnet over discriminatie gehad. Het zou handig zijn te weten of het technisch mogelijk is dit op een of andere manier te monitoren.

Ik hoor hier van de heer Ronse en mevrouw Segers twee verschillende standpunten. Ik hoop dat u een antwoord kunt geven. Vormt de screening van het surfgedrag geen bedreiging van de privacy van de werkzoekenden? Is dit onderzocht? Is dit in overeenstemming met de Europese regelgeving?

Er is ook over sancties gesproken. Dat zou niet in eerste instantie gebeuren. Eerst wordt de werkzoekende uitgenodigd en nadien zal worden nagedacht over de vraag waarom niet op bepaalde zaken wordt geklikt. Vanaf wanneer is een werkzoekende niet voldoende actief op een website? Op basis van welke parameters wordt dit beslist? Op basis waarvan wordt beslist of een sanctie nodig is? Kunt u daar wat meer informatie over geven? Ik zie aan uw lichaamstaal dat u daarover allerlei zaken wilt vertellen. Ik ben zeer benieuwd.

Een andere vraag is of de huidige werking en het huidig aanbod op de website van VDAB voldoende performant zijn om als enige basis te gebruiken om werkzoekenden tijdens hun zoektocht naar werk te beoordelen. Zoals net is aangehaald, zoeken veel werkzoekenden ook op andere manieren naar werk. Ze gebruiken sociale media, zelfs LinkedIn, en andere kanalen.

Daarnaast doet de website van VDAB me denken aan een opiniestuk van een werkzoekende dat in De Morgen is verschenen. De website laat vaak nog veel te wensen over. Heel wat werkzoekenden vinden niet wat ze nodig hebben en worden verwezen naar jobs die absoluut niet aansluiten bij de parameters die zelf hebben ingevuld. Dat zorgt natuurlijk voor bepaalde frustraties, waardoor mensen de website al eens links laten liggen.

Hoe schat u de kans in dat de screening van het online zoekgedrag met het oog op controle de vertrouwensrelatie tussen VDAB en de werkzoekende zou schaden? Is dat een risico?

Uit cijfers van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting blijkt dat 16 procent van de werkzoekenden nog nooit heeft gesurft. Bij de werkenden is dat 4 procent. Meer nog, 29 procent van de laaggeschoolden heeft nog nooit het internet gebruikt. Is het de bedoeling dat deze groep ook bij dit experiment wordt betrokken? Wordt een onderscheid gemaakt tussen de groepen die digitaal wel en niet mee zijn?

Voorzitter, mijn laatste vraag heeft natuurlijk betrekking op een groep waartoe u ook behoort. De 50-plussers hebben het zeer moeilijk op de arbeidsmarkt. Het is voor hen niet altijd evident om langs digitale weg aan een job te geraken. Worden bijkomende inspanningen geleverd om deze groep op dat vlak te begeleiden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, voor ik de rest van mijn antwoord geef, wil ik nog even herhalen wat ik daarstraks al over sanctioneringen heb verklaard. Iemand zal nooit op basis van een enkel element worden gesanctioneerd. Er zijn altijd gesprekken om de zaken bij elkaar te leggen. De werkzoekende kan altijd uitleg geven. In functie van die uitleg worden de elementen samengevoegd.

Het is mogelijk dat iemand over digitale vaardigheden beschikt. Dat blijkt uit zijn cv, zijn diploma en zijn ervaringen in het verleden. Hij treedt in overleg met VDAB en krijgt een aantal aanbiedingen. VDAB vraagt hem daarop in te gaan omdat hij over de juiste competenties beschikt. Indien hij daar niet naartoe gaat, wordt een dossier opgesteld. Op basis van dat dossier wordt een gesprek gevoerd en kan hij worden gesanctioneerd.

Ik heb dit daarstraks al naar voren gebracht. Ik heb toen al naar het online klikgedrag verwezen. Ik ga straks nog in op de regels inzake privacy en dergelijke. Dit kan een element zijn in een volledig dossier, maar het zal nooit het enige element zijn. Ik herhaal dit omdat in deze vragen om uitleg weer dezelfde bekommernis zit.

Ik zal beginnen met de context van het experiment. Er is een hele discussie over gevoerd, maar tijdens De Zevende Dag vertelde iemand dat hij van een andere website, bijvoorbeeld LinkedIn, betere vacatures kreeg aangeboden. Die andere websites doen dat door big data te gebruiken. Ze bekijken het klikgedrag om na te gaan hoe ze een beter aanbod aan vacatures kunnen versturen. Ze weten waarop iemand klikt en weten bijgevolg wat ze hem beter sturen.

Zoals hier al is verklaard, moeten we de opportuniteiten in de snelle digitalisering van de maatschappij zien. We moeten ervoor zorgen dat we de digitale voetafdruk van een werkzoekende monitoren en daar nuttige informatie uit halen met de bedoeling hem beter te begeleiden. Ik heb het er naar aanleiding van het sanctioneringsbeleid ook over gehad. We moeten de werkzoekende beter ondersteunen in functie van werk. Als iemand klikt op een functie waarvoor hij volgens zijn profiel de competenties nog niet heeft maar die hem blijkbaar wel echt interesseert, zou VDAB een opleiding kunnen suggereren. Het zijn maar ideeën.

Dit experiment past uiteraard in wat VDAB al jaren doet, namelijk nieuwe technologieën inzetten om de werking ten voordele van de werkzoekenden te verbeteren. De klant laat meer en meer digitale sporen en bijgevolg ook data achter. VDAB haalt hieruit bruikbare informatie over de klant, met het oog op een zo persoonlijk mogelijke dienstverlening op maat. We weten dat de dienstverlening op maat essentieel is. Dit zou kunnen helpen. VDAB kan die informatie hanteren om de werkzoekende aan te sporen om meer gebruik te maken van de bestaande online tools en om andere jobs te zoeken omdat hij duidelijk op een verkeerd profiel drukt en daardoor geen uitnodigingen krijgt.

Mevrouw Segers, het is zeer belangrijk dat VDAB daar omzichtig mee te werk gaat. Data-analyse is een nieuw technologisch terrein. We moeten voldoende uitzoeken wat mag en wat niet mag. Elke nieuwe toepassing wordt getoetst aan de wetgeving inzake privacy. De uitdaging bestaat erin transparantie te bieden over de gegevens die worden bijgehouden, over de wijze van verwerking en over de vraag wie toegang tot deze gegevens heeft.

Wat de individuele surfopvolging betreft, lopen momenteel een aantal projecten. De werkzoekende en de bemiddelaar kunnen zien voor welke beroepen de werkzoekende vacatures heeft gezocht. Ze kunnen zien of deze beroepen in zijn loopbaandossier voorkomen. Indien ze daarin niet zijn opgenomen, kan de werkzoekende worden gevraagd of hij die beroepen wil toevoegen. De bemiddelaar heeft die beroepen niet zelf gezocht. Hij heeft gezien dat de werkzoekende erop heeft geklikt en om die reden wil hij dat toevoegen.

Er is een experiment met 500 werkzoekenden wier surfgedrag met betrekking tot vacatures met gelijkaardige profielen wordt vergeleken. Op basis hiervan kan een suggestie worden gedaan. Ik vergelijk dit met muzieksites. Ik hoop wel eens muziek op het internet en dan krijg ik altijd te zien wat anderen die een cd hebben gekocht verder ook hebben gekocht. Ik zal daarvoor ooit wel eens toestemming hebben gegeven. Ik weet het niet. Wie driemaal op YouTube is geweest, krijgt een eigen mix te zien. Ik heb die mix nooit gemaakt, maar ik krijg hem wel te zien. *(Opmerkingen en gelach)*

De bemiddelaars krijgen de suggesties ook te zien. Er wordt hen gevraagd die suggesties met de klanten te bespreken en feedback over de kwaliteit van de suggesties te geven.

Hieruit blijkt welke richting de lopende experimenten uitgaan. Een ander project betreft het Labo Nieuwe Dienstverlening, dat een experiment met chatbots uitvoert. Er wordt telkens gewerkt met een testpubliek dat volledig over de opzet is geïnformeerd.

De doelstelling van VDAB is tot een persoonlijke dienstverlening te komen op basis van de beschikbare data. De informatie die we uit de data-analyse halen, vult een bepaald beeld van de werkzoekende aan. Het zal echter nooit de directe aanleiding tot een sanctie vormen. Dit zal hoogstens leiden tot een gesprek met de werkzoekende.

Het digitaal zoeken is momenteel al in de werking van VDAB geïntegreerd. De werkzoekende krijgt informatie over alle mogelijke online services en wordt aangemoedigd er optimaal gebruik van te maken. VDAB hanteert geen kwantitatieve objectieven met betrekking tot het aantal vacatures dat moet worden gezocht. Het profiel van de werkzoekende en de situatie op de arbeidsmarkt zijn bepalend voor zijn mogelijkheden.

Het zou ook te doorzichtig zijn indien het in orde zou zijn door gewoon iets aan te klikken en de bijlage te openen. Dat is niet de manier waarop VDAB werkt. Soms wordt er een karikatuur van gemaakt. Ook in de berichtgeving was het een karikatuur. Uit een groot interview met de heer Leroy is een punt gelicht. Hij heeft, naast al de rest, verklaard dat dit ooit een element zou kunnen worden in een

gesprek over sancties. Zolang werkzoekenden op passende jobs solliciteren en acties ondernemen om hun kansen op een job te verhogen, wordt het werkzoekgedrag positief beoordeeld.

Ik wil er graag op wijzen dat VDAB zorgvuldig omgaat met de gegevens van zijn klanten. We kunnen vanzelfsprekend niet anders. We hebben een voorbeeldrol te vervullen. VDAB beseft dat dergelijke toepassingen maatschappelijk gevoelige materie kunnen vormen. Om tot een gedragen algemene visie op datamining te komen, plant VDAB nog overleg met de sociale partners in de raad van bestuur.

Dit experiment is ook opgenomen in het actieplan Controle en Sanctionering. Voorlopig worden de verdere mogelijkheden met betrekking tot het gebruik van datamining nog onderzocht. De concrete uitrol en de timing hiervan zijn nog niet bepaald.

Publieke bemiddelaars in andere landen kennen eveneens dergelijke experimenten. Er zijn nog geen resultaten bekend. De heer Leroy is voorzitter van het Europees netwerk van publieke arbeidsbemiddelingsdiensten. Hij weet dan ook wat er aan de hand is.

Aangezien hierover een specifieke vraag is gesteld, wil ik er nogmaals op wijzen dat de bemiddeling naar werk enkel kan slagen indien tussen de bemiddelaar en de werkzoekende wederzijds vertrouwen bestaat. Dat vertrouwen is essentieel. De arbeidsbemiddelingsmethodologie is op dat vertrouwen gebouwd. De digitalisering van de dienstverlening wordt binnen de idee van vertrouwen ontwikkeld. De online gegenereerde informatie staat ten dienste van een beter arbeidsbemiddelingsproces. Om die reden moet de kans dat de vertrouwensrelatie schade wordt berokkend nihil zijn. We zijn er ons volkomen van bewust dat dit in goed overleg moet gebeuren.

Mijnheer Annouri, de experimenten richten zich momenteel tot de werkzoekenden en niet tot de werkgevers. Om de werkzoekenden tegen eventuele discriminaties te beschermen, heeft VDAB bij het opmaken en publiceren van vacatures reeds voorzien in andere proactieve checks. De screening van werkgevers valt buiten het experiment.

Zoals ik al eens tijdens een publieke reactie heb gesteld, kan het, net als voor de werkzoekende, ook voor de werkgever nuttig zijn een gesprek te hebben. Uit de verdere uitrol van de datamining kan blijken dat een bepaalde werkgever voor bepaalde vacatures altijd kijkt of kandidaten een of ander diploma hebben. VDAB kan met hem een gesprek voeren en uitleggen dat hij door bepaalde groepen niet aan te klikken kansen mist om zijn jobs ingevuld te krijgen. Waarom zouden we de werkgever geen hulp bieden om zijn vacatures beter ingevuld te krijgen in dezelfde positieve sfeer die we ten aanzien van werkzoekenden kennen? Ik heb daar geen probleem mee. Dit maakt hier, voor alle duidelijkheid, op dit ogenblik echter nog geen deel van uit. In de verdere ontwikkeling van de visie op datamining moet ook aan bod komen wat we ten aanzien van de werkgevers kunnen doen.

Ik apprecieer de inspanningen die VDAB levert om op de technologische veranderingen in te spelen en om die veranderingen in de dienstverlening te integreren. VDAB is op dat vlak altijd een voorloper geweest en dat moet zo blijven. VDAB en ikzelf zijn er ons vanzelfsprekend van bewust dat we hierbij rekening moeten houden met alle bekommernissen inzake privacy.

Ik wil ook nog even ingaan op de uitsluiting van werkzoekenden die op digitaal vlak minder mee zijn. In dit verband worden acties opgezet. Over de sanctionering heb ik al voldoende gezegd. Ik heb daarstraks ook een voorbeeld gegeven met betrekking tot de 55-plussers. We hebben voor hen een expliciet experiment met betrekking tot digitalisering en dergelijke. Er zijn tevens acties ten aanzien van een hoop anderen.

Ik sluit af met de vraag over de bezorgdheid om de uitsluiting van werkzoekenden die digitaal minder sterk staan. De mensen die digitaal zwakker staan, krijgen op dat vlak begeleiding. Voor de echte digibeten is in een opleidingsprogramma voorzien. Dat programma is altijd op maat en staat in functie van hoe ver iemand staat. Voor wie online niet aanwezig is, blijft de face-to-face begeleiding, voor alle duidelijkheid, ook bestaan. VDAB zal werkzoekenden uiteraard aansporen om digitale vorming te volgen. Hierdoor zullen ze de tools van VDAB uiteindelijk zelf kunnen hanteren, maar krijgen ze eigenlijk ook een bijkomende troef tijdens de zoektocht naar werk.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Met betrekking tot het gebruik van het klikgedrag van de werkzoekenden om tot een beter aanbod te komen, klikt het tussen ons. De berichtgeving hierover ging weer heel kort door de bocht. In de diverse reacties in de media leek het alsof de werkzoekenden op een unieke parameter zouden worden beoordeeld. U hebt dat nu verduidelijkt. Ik had dat antwoord eigenlijk wel verwacht. De heer Leroy heeft in een opiniestuk aangehaald dat dit een indicatie van de interesses van een persoon is. Het kan ook een indicatie zijn dat die persoon geen toegang tot het internet heeft of eventueel te weinig inspanningen levert.

Dat zal uiteraard door consultants moeten worden beoordeeld in gesprekken, gesprekken waarbij de consultants zich niet alleen op het woord van de werkzoekende, maar ook op een aantal parameters zullen kunnen baseren, die heel waardevol zullen zijn en die ook tot meer efficiëntie kunnen leiden.

Nu, uit een aantal vragen hier bleek een vrij sceptische houding, in het bijzonder dan met betrekking tot de mensen die minder of geen toegang hebben tot de digitale wereld. Ik kan er uiteraard veel begrip voor hebben dat er een zekere achterdocht en angst is als men niet weet wat die wereld juist inhoudt. Ik ontving vorige week zelf nog een mail van een werkloze 60-plusser die me vroeg of VDAB hem wettelijk kan verplichten om een e-mailadres aan te maken. Die vraag moet hier niet worden beantwoord, maar het duidt wel op het probleem dat het dichten van de digitale kloof minstens even belangrijk is als het activeren en controleren van werkzoekenden. We hebben daar echter eensgezindheid over in deze commissie.

Ik ben ook heel tevreden met uw antwoord over de werkgevers. De vragen van collega Annouri gingen vooral over het detecteren van discriminatie, maar het kan inderdaad ook in positieve richting worden gebruikt, om een betere matching tussen vraag en aanbod te realiseren. Wij staan dus ook heel positief ten opzichte van het gebruik van big data, uiteraard met respect voor de privacy van iedereen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Wat de man betreft die mevrouw Talpe heeft gemaïld, ik weet niet of die daartoe kan worden verplicht, maar mijn persoonlijke mening is dat dat absoluut verplicht zou moeten zijn. Als je anno 2017 een werkloosheidsuitkering wilt en je hebt geen e-mailadres, toch een supernoodzakelijk middel om te solliciteren, dan vind ik dat je toch op zijn minst zou moeten worden verplicht om een opleiding te volgen om te leren mailen en zo meer, maar dat is mijn persoonlijke mening.

Verder denk ik dat het experiment zoals de minister het verder heeft geschetst, enigszins oneer is aangedaan in de media, dat het een zeer goed experiment is, met heel veel beloftevolle mogelijkheden. Ik kijk dus absoluut vol ongeduld uit naar de uitrol van heel dat verhaal.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik ben minder positief en zit ook nog met een hele hoop vragen. Minister, met betrekking tot de privacy zegt u dat VDAB in orde is met de privacywetgeving. Dan bedoelt u de actuele privacywetgeving, maar op 25 mei 2018 wordt GDPR (General Data Protection Regulation) van kracht. In welke mate is VDAB zich momenteel aan het voorbereiden op het aanstellen van een privacy officer? En zelfs dan zal de werkzoekende altijd kunnen weigeren dat zijn data worden gebruikt. Vandaag is het mogelijk om die big data, die massa's data, te verzamelen omdat bijna alle sites werken met opt-out in plaats van opt-in: je moet altijd zelf aangeven je gegevens niet te willen delen. Met de nieuwe richtlijn verandert dat, moet je expliciet toestemming geven om je data te gebruiken. Je kunt dus volgens mij niemand verplichten om een e-mailadres te hebben. Trouwens, vandaag heeft een op de vier mensen geen e-mailadres. Men zal dat altijd nog kunnen weigeren.

Ik hoop ook dat VDAB maximaal zal kiezen voor open data, die beschikbaar zijn voor iedereen, en niet voor big data. Immers, wat de keuzeopties betreft die je krijgt bij Amazon enzovoort, daar zitten natuurlijk bedrijven achter, die heel veel geld verdienen met onze gegevens, met de sporen die we achterlaten.

Het is zo dat de VDAB-website vandaag inderdaad niet optimaal werkt. Momenteel is het zelfs zo, denk ik, dat wie echt op zoek is, zelfs niet klikt op de suggesties van VDAB, misschien omdat die helemaal niet aansluiten bij datgene waarvoor hij op zoek is, zoals collega Annouri ook aangaf, en ook misschien omdat hij zich wil heroriënteren of gewoon via andere tools zoekt. Wie dus echt aan het zoeken is, gaat dat niet per se aanklikken.

Een heel belangrijk issue is ook dat we de digitale kloof echt niet mogen onderschatten. Die is vandaag niet weg. Integendeel, die wordt steeds complexer. En het gaat zelfs niet meer over een computer hebben of niet. Daarvoor biedt VDAB trouwens oplossingen. Er zijn bij hen ook computerruimtes aanwezig.

We mogen dat echter echt niet onderschatten. Ik kom net van de commissie van minister Gatz. Ik heb hem daar ondervraagd over de bevindingen van een onderzoek dat is gedaan door de Gezinsbond en OKRA. Daaruit blijkt dat 22 procent, bijna een op vier mensen, zich hulpeloos voelt in de digitale wereld. Een op vijf respondenten zegt niet in staat te zijn mails te ontvangen of te sturen. Dan heb ik het over de volledige bevolking. 32 procent is niet in staat om online dienstregelingen van trein of bus te raadplegen. De helft weet niet eens hoe ze hun persoonlijke gegevens moeten beschermen tegen fraude. In een op de vijf gezinnen is er niemand die overweg kan met pc-banking of het zo betalen van facturen, en 30 procent van de gezinnen stuit op problemen om sociale uitkeringen te verkrijgen. En dat is het topje van de ijsberg, beste mensen, want die bevraging is online gebeurd.

De problematiek van de digitale kloof is vandaag dus immens, en zeker bij laaggeschoolden. Nog maar vorige week kwam iemand in mijn straat, die bouwvakker is, aanbellen. Hij zei dat hij een e-mailadres moest maken, dat hij zijn cv op een pc moest maken en dat hij dat niet kon. Mijn vader kan dat ook niet. *(Opmerkingen)*

Mensen hebben ook nog altijd het recht om ervoor te kiezen zich niet in de digitale wereld te begeven. Je moet ze helpen, maar er zijn ook heel veel jobs waarvoor dat niet nodig is. Mensen kunnen het gewoon ook niet meer. Als je 59 bent, dan heb je daar gewoon geen zin meer in. Daar is angst voor. *(Opmerkingen van Axel Ronse)*

Ik heb u de cijfers gegeven, collega Ronse. Wij, die in onze bubbel leven in het parlement, overschatten nog hoe vaak mensen echt problemen hebben met heel de digitalisering van onze wereld. De Vlaamse Regering heeft haar conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal. We moeten absoluut op inzetten op big data, maar het mag niet worden overschat. We zullen er minstens even sterk op moeten inzetten om ervoor te zorgen dat iedereen meekan in de digitale wereld.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, collega's, ik denk dat we twee dingen uit elkaar moeten halen. Het is sowieso ontzettend belangrijk dat er wordt ingezet op de digitalisering en dat we er zoveel mogelijk mensen bij hebben, maar – ik voel me verplicht om hem te verdedigen, wat ik heel vreemd vind – de minister heeft zelf ook al aangegeven dat er nog altijd een aanbod blijft in de fysieke wereld voor zij die niet digitaal actief zijn. In die zin, collega Ronse, is het helemaal niet de bedoeling om iedereen te verplichten een e-mailadres te hebben of via de digitale weg jobs te zoeken. Dat kan ook nog altijd in een fysieke vorm, bij VDAB, zonder enige digitale link. Ik denk dus dat we die twee dingen wel duidelijk uit elkaar moeten halen.

Minister, over dat sanctioneren hebt u duidelijk gesteld dat dat niet het eerste doel is dat u wilt bereiken, maar het is natuurlijk wel zo gepercipieerd dat er zou worden gesanctioneerd. Ik heb u ook horen zeggen dat, als er allemaal dingen bij elkaar komen en hij of zij heeft 'digital skills', maar klikt er toch niet op, het dan de consultant of de begeleider is die zelf beslist. Ik ben gewoon heel benieuwd welke resultaten dit experiment met zich zal meebrengen, want misschien zal er te veel worden gebruikgemaakt van sanctionering, misschien helemaal niet. Dat is iets dat we moeten monitoren in dit experiment, omdat we ervoor moeten zorgen dat er geen 'collateral damage' komt en men op basis van verkeerde parameters mensen gaat sanctioneren. Dat moeten we opvolgen. Dat lijkt me wel een heel terechte bekommernis.

Over die privacy ben ik het wel eens met collega Segers, in die zin dat er echt niet de geringste twijfel over mag bestaan dat die regels niet zouden worden gerespecteerd, zeker niet als het gaat over een instelling als VDAB, die de overheid voor een stuk vertegenwoordigt. Ik weet niet in hoeverre ik daar zeker over kan zijn. Ik hoor mensen zeggen dat dat wel zo is. Ik hoor andere mensen zeggen dat dat in de toekomst helemaal niet het geval zal zijn. Minister, ik denk dat dat gewoon iets is dat u continu in het achterhoofd moet houden. Er werd hier gezegd dat we in een bubbel zitten, dat we digitaal wel mee zijn. Ik moet heel eerlijk bekennen dat ik zelf, die elke dag de computer gebruik, continu op 'akkoord' klik en niet weet wat ik heb gelezen. Ik zet Google op, ineens komt er zo'n scherm. Dan denk ik 'ga weg', scrol naar beneden en druk op 'akkoord' omdat ik gewoon verder wil surfen. Ik doe dat continu met Apple en iTunes. Ik geef dat eerlijk toe. Onlangs zaten we in een vergadering van een commissie inzake digitalisering. Iemand zei dat, mocht men tien jaar geleden aan mensen hebben gezegd dat hun mails en hun locaties en andere dingen continu zouden worden gemonitord, men voor gek zou zijn verklaard. Vandaag de dag is dat het geval, en we hebben dat zelfs niet bewust door. We zullen ongetwijfeld ooit ergens op 'akkoord' hebben geklikt, maar of we dat nog beseffen... Dat is wel een gevaar, dat we ook niet mogen minimaliseren. Dat is iets waarmee we wel bewust bezig moeten zijn. De digitalisering brengt gigantische mogelijkheden met zich mee. Minister, daarover ben ik het eens met u en alle collega's. Als je echter nu de verkeerde stappen zet en over je voeten struikelt om privacyredenen, dan denk ik dat je daar een heel groot imago probleem hebt, en ook nog wat andere problemen.

Collega Talpe, wat die werkgevers betreft: ik denk dat het gewoon heel positief is om een zo breed mogelijk beeld te hebben en die digitalisering in te zetten om iedereen mee in dat beeld te krijgen. Daarom denk ik dat werkgevers ongetwijfeld deel moeten uitmaken van de 'equation'. Anders ga je wel heel selectief te werk, en ik denk dat dat kansen missen is in een experimentele fase.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik moet niet veel meer toevoegen. Ik vind het prachtig dat de heer Annouri al heeft gereageerd op mevrouw Segers. *(Opmerkingen van Imade Annouri)*

Dat mag. Ik had daadwerkelijk alles al gezegd. Wat de wetgeving betreft, heb ik gezegd dat VDAB een voorloper moet en zal zijn, dat ze het zich niet kunnen veroorloven om niet aan wetgeving te voldoen. Ze zullen dus uiteraard ook voldoen aan de wetgeving en de richtlijnen die nu zijn goedgekeurd. Dat kan niet anders. Waarmee zouden we bezig zijn als VDAB dat niet doet? Ik had dat gezegd, hoor, maar ik herhaal het nog eens, voor alle duidelijkheid.

Als het erover gaat dat de VDAB-website niet optimaal werkt: heel vaak is dat juist andersom, voor alle duidelijkheid. Dat is omdat we proberen automatisch te matchen op basis van competenties. Daardoor geef je mensen soms vacatures waaraan ze zelf niet hadden gedacht en waarvan zij dan vinden dat dat iets is dat ze niet zoeken. Bijvoorbeeld door het klikgedrag mee te kunnen zien, kun je dat verbeteren. Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Er is een gesprek om te zien of men tevreden is met de website. Er zullen nog wel fouten in zitten, zeker en vast, bijvoorbeeld iemand die altijd in de transportsector heeft gewerkt, maar geen rijbewijs heeft en dan het voorstel krijgt om met een vrachtwagen te gaan rijden. Maar beter te veel vacatures dan te weinig gerichte vacatures krijgen. Ik heb er echter geen probleem mee dat mensen dat ook op een andere manier doen. Mevrouw Segers, het is daarom dat ik ook zei dat het nooit op basis van het klikgedrag is dat we gaan sanctioneren, dat er dan een gesprek kan zijn, dat misschien dankzij dat gesprek de vacatures die de volgende dag worden opgestuurd, beter zullen zijn dan de vorige.

Ik zal uitdrukkelijk herhalen wat ik heb gezegd. De heer Annouri zei het ook. Voor wie niet online aanwezig is, blijft een face-to-facebegeleiding bestaan, maar VDAB zal die werkzoekenden ertoe aanzetten om digitale vorming te volgen, om uiteindelijk de tools te kunnen hanteren, en zo waarschijnlijk hun kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren. Voor alle duidelijkheid, dat kan niet worden verplicht. Dat kan niet, dat mag niet en dat zullen we ook niet doen, maar dat had ik ook al gezegd.

Mevrouw Segers, ik moet dus zeggen dat ik heb geantwoord op de drie punten waarover u uw grote bekommernis nog eens hebt geuit, maar nu nog met meer nadruk. Eén, we zullen voldoen aan de wetgeving. Twee, het is altijd maar één mogelijk element om een gesprek te voeren. Drie, mensen die het digitaal moeilijk hebben, zullen verder worden begeleid, vorming kunnen krijgen, maar het blijft mogelijk om face-to-face te werken.

Wat de werkgevers betreft, had ik zelf ook aangehaald wat ik daarvan dacht. Voor alle duidelijkheid, binnen de regels van de privacy.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil nog even kort reageren op collega Segers. De digitale realiteit is onomkeerbaar, voor alle werkzoekenden, ook voor zij die tot op vandaag de weg niet of minder vinden. Dat zijn er inderdaad nog te veel, maar we mogen hun ook niet het signaal geven dat we hen dan maar gerust laten. We mogen niet verplichten, maar we moeten natuurlijk wel scherpstellen dat ze digitaal actief moeten zijn. Ik vind dat we wel die boodschap moeten meegeven en niet zeggen 'je doet het niet, dan doe je het maar niet'.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb een beetje het gevoel dat er zich, omdat ik hier een persoonlijke mening heb gegeven over de vraag die collega Talpe heeft doorgekregen, een andere discussie heeft ontsponnen. Ik voel me niet echt aangesproken door de stelling dat ik in een bubbel zou leven. Ik kom zelf heel vaak in contact met arbeiders, met bouwvakkers, in mijn familie zelf. Een bouwvakker die op een werf staat, moet bijna dagelijks foto's nemen van de werftoestand en ze doorsturen naar zijn aannemer. Arbeiders komen ook heel vaak in contact met het

internet. Als wij als overheid aan mensen die zeggen niet online actief te zijn en op zoek te zijn naar werk, niet op zijn minst een vrijblijvend, maar toch heel dwingend aanbod doen om zich te laten opleiden, dan zijn we toch wel zeer fout bezig.

Wie denkt dat je mensen nog vlot kunt doen functioneren en zult helpen op de arbeidsmarkt, in alle categorieën van de arbeidsmarkt, zonder daar keihard op te wijzen, die leeft volgens mij in een bubbel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Een paar kleine reacties nog. Ik ga er inderdaad van uit dat ik erop kan rekenen dat VDAB zich wil tonen als een voorloper als het gaat over privacybescherming, en ook dat ze willen inzetten op open data. Ik zal dat uiteraard blijven opvolgen.

E-inclusie is heel belangrijk. Trouwens, op 18 oktober is er in De Krook in Gent een belangrijke studiedag daaromtrent. Ik zou u willen oproepen om samen met minister Gatz te bekijken welke extra initiatieven er kunnen worden genomen om de digitale kloof, die zeker bestaat, met name bij lager opgeleide, oudere werknemers, die ook vaak het moeilijkst aan een job geraken, te helpen dichten. Ik denk niet dat je mensen kunt verplichten, maar begrijp me niet verkeerd, ik wil wel dat we mensen aanmoedigen. Uiteraard moeten we mensen de kansen geven en aanmoedigen om die stap te zetten naar de digitale wereld, wat niet wegneemt dat er altijd een kleine groep zal zijn voor wie het echt niet lukt. Ik roep dus op om daar met minister Gatz werk van te maken, misschien met een projectoproep en het in extra middelen voorzien om die digitale kloof bij de lager opgeleide, oudere werknemers te helpen dichten.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, digitalisering zal zich in sneltempo verder blijven ontwikkelen, ook hier in Vlaanderen, en steeds meer mensen zullen daarmee bezig zijn. Dat is een evolutie die niet tegen valt te houden. Het is echter ook wel mijn mening dat ook altijd mensen er zelfs bewust voor zullen kiezen om niet mee te gaan in die hele digitalisering. Als een instelling als VDAB ervoor zorgt dat iedereen wordt meegenomen, zowel digitaal als niet-digitaal, en er altijd rekening wordt gehouden met de privacy, dan is dat het juiste spoor om alle experimenten verder op te zetten en daarmee zo veel mogelijk mensen te bereiken. Dat lijkt me immers de bedoeling: zo veel mogelijk mensen bereiken en aan een job helpen, en niet hen allemaal via één bepaald kanaal proberen te bereiken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.